Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
[БУРЯ]АДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

...оной ... гарана | № 256 (16479) | 1983 оной ноябриин 6, воскресени | Сэн 3 мүнгэн.

[К]РЕМЛЬДЭ БОЛОҺОН БАЯРАЙ СУГЛААН

...салта түгэс түг эб най-
...үн түрэлтэнэй нангин
...дай һүлдэ-мэтээр дэл-
...ана. 1917 оной октябрь
... ябасые үндэһөөрнь
...тээ Октябриин эхи та-
Энгельсын, Ленинэй рево-
...рагшаа дабшана, оршон

...о ба ажалай дэбжэлтын
манай арад Агууехэ Ок-
...революциин 66 жэлэй
...й XXVI съездын, КПСС-
...иин (1982 он) болон ию-
Пленумүүдэй шиидхэбэри-
...зүүраа, совет хүнүүд
...орилгонуудые ашаг үрэ-тэйгөөр шиидхэхые, журам ба эмхидхэл һайжаруулхые оролдоно.

Амгалан тайбан байдал бэхижүүлхэ, империализмын хархис хүсэнүүдэй үүдхэһэн буу зэбсэг үрдилдэн бүтээлгые хизаарлаха талаар шэглүүлэгдэһэн КПСС-эй болон Совет гүрэнэй гадаадын политикые совет хүнүүд халуунаар дэмжэдэг, сүм һайшаадаг. Нүхэр Ю. В. Андроповой найруулһан эб найрамдалта шэнэ үүсхэлнүүд бүхы түби дэлхэй дээрэ үргэнөөр һайшаагдаһан байна

Үйлэдбэриин түрүүшүүл ба шэнэ юумэ үүсхэгшэд, партиин, дайнай ба ажалай ветерануудд, эрдэм ухаанай болон соёлой ажал ябуулагшад, Совет Армиин болон Далайн-Сэрэгэй Флодой сэрэгшэд, Москва шадарай ажалшадай түлөөлэгшэд ноябриин 5-да Москвада Кремлиин Съезднүүдэй ордондо ехэ зоригжолтойгоор суглараа. Агууехэ Октябриин 66 жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ зорюулагдажа, арадай депутадуудай Московско соведэй болон КПСС-эй городской комитедэй баярай суглаан эндэ болобо.

Нүхэд Г. А. Алиев, М. С. Горбачёв, В. В. Гришин, А. А. Громыко, Г. В. Романов, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, В. И. Воротников, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарёв, М. С. Соломенцев, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, К. В. Русаков, Н. И. Рыжков гэгшэдые суглаанда хабаадагшад удаан үргэлжэлһэн альга ташалгаар, хүл дээрээ зогсожо угтаба.

Уругвайн компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Р. Арисменди президиумдэ мүн лэ байлсаба.

Моссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. Ф. Промыслов баярай суглаае нээбэ. «Октябриин үзэл суртал ба хэрэгүүдэй агууехэ амидаралта хүсэн» гэжэ элидхэл хэһэн КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Г. В. Романовые суглаанда хабаадагшад халуунаар угтаһан байна.

Баярай суглаан дүүрэбэ. Зал соогуур СССР-эй Гүрэнэй гимн зэдэлнэ.

Удаань һайндэрэй концерт ехэ амжалтатайгаар үнгэрбэ. Коммунис парти болон Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд концертдэ байлсаа.

(ТАСС).

КПСС-эй ЦК-гай ПОЛИТБЮРОДО

Ажалдаа туйлаһан үндэр дүнгүүдэйнь түлөө социалис мүрысөөнэй түрүүшүүлдэ 1983 оной СССР-эй Гүрэнэй шангуудые олгохо тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи эрдэм, техникын талаар Ленинскэ болон СССР-эй Гүрэнэй шангуудые олгодог комитедэй ба Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Соведэй дурадхалые КПСС-эй ЦК-гай Политбюро ээлжээтэ заседани дээрээ хар[аа] үзөөд һайшааба. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбүүдые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ, үйлэдбэриин ашаг үрын ургалтые хангаха, түүхэй эдүүдэй, элшэ хүсэнэй болон бусад нөөсэнүүдые алмаха, бүтээгдэдэг продукциин шанарые һайжаруулха, хүн зониие хангалгын хэмжээе дээшэлүүлхэ талаар үндэр дүнгүүдые туйлаһан бүлэг хүдэлмэришэд, колхознигууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд эдэ шангуудаар шагнагдаа.

Эрдэм, техникын, литературын, искусство болон архитектурын талаар СССР-эй Гүрэнэй шангуудые олгохо тухай дурадхалнуудые КПСС-эй ЦК-гай Политбюро һайшааба. Манай ороной экономическа болон техническэ хүсэ шадалые бэхижүүлгэдэ, эрдэм ухаан ба соёл хүгжөөлгэдэ, кадрнуудые бэлдэлгые нарижуулан һайжаруулгада ехэ хубита оруулһан эгээл горитой туйлалтанууд шангуудаар тэмдэглэгдэбэ.

Гүрэнэй шангуудые олгохо тухай КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолнууд хэблэлдэ толилогдохо юм.

Англиин парламентын гэшүүн, Великобританиин премьер-министр байһан Дж. Каллагэнтэй хөөрэлдэһэн тухай А. А. Громыкын хэһэн мэдээсэлые КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой заседани дээрэ шагнагдаа.

Гүрэнэй ба ороной ниитын ажабайдалай, социалис болон хүгжэжэ байгаа оронуудтай Советскэ Союзай бэелүүлдэг харилсаа холбоое гүнзэгырүүлхэ, эб найрамдал ба аюулгүй байдал бэхижүүлхэ бусад асуудалнууд заседани дээрэ баһал зүбшэн хэлсэгдэбэ.

[ОК]ТЯБРИИН ҮЗЭЛ СУРТАЛ БА ХЭРЭГҮҮДЭЙ АГУУЕХЭ АМИДАРАЛТА ХҮСЭН

[19]83 оной ноябриин 5-да Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо болоһон Агууехэ Октябриин социалис революциин 66-дахи жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан дээрэ нүхэр Г. В. РОМАНОВАЙ хэһэн элидхэл

...түүхэдэхи ...пролетар- ...болоһон мар- ...үдэрнүүдһээ ...гаан жэл үн- ...люци Росси- ...бүхы түби ... миллион ...хүдэлөөндэ ...шэдтэ эсэр- ...шэгүй үнэ- ...р тэдэние ...шухала ...нүүдые шиид- ...дэлхэйдэ ... Энэ рево- ...циалис соёл ...ндэһэ һуури ... Ленинэй хэ- ...түүхэдэ эгээл ...бэртэй шэл- ...охо капита- ...змда шэл- ...илһые «Ав- ...дэлхэйдэ со- ...байна. Тиин ...гые хэншье ...гүйл!

...улта уласхоо- ...рилсаае үн- ...а, империа- ...нилээд до- ...на. Империа- ...шондо дура ...хэжэ байха ...дээ алда- ...мпериализмын ...й юумэниинь ... милитаризм ...схэ хархис ... Эгээл айм- ...нүүдтэ эсэргүү олониитын тэмсэлые дэлгэрүүлхэ ябадалда Октябрь эхи табяа юм. Тиин имагтал бодото социализм, коммунис хүдэлөөн хүн бүхэндэ эгээл үнэтэ зүйлынь бологшо амидаран һууха эрхыень хамгаалха хэрэгые мүнөө аршалан хамгаална.

Октябриин революци дэлхэйе тон гүнзэгы ехээр социальна талаар шэнэдхэн хубилгаха эшэ үндэһэн болоо юм. Энээнэй дэлисэ хэлбэришэгүйгөөр үргэдэнэ. Харин энэ ушар ямар удха шанартайб гэхэдэ, нүхэдүүд, манай революциин бүхы гол шухала зүйлнүүд мүнөө үедэ ба ерээдүйдэ хандуулагданхай бшуу. Агууехэ Октябриин суртал бодол, хэшээл болон туйлалтануудынь бүхэдэлхэйн түүхэтэ шухала удха шанартай байһаар. Тэдэ хадаа революционно ухаан бодолой түгэс эрдэни, социализмын түлөө, эб найрамдалай түлөө, ажалша хүнүүдэй аша туһа ба зол жаргалай түлөө революционно ажал ябуулгын хүсэтэ түлхисэ болоно.

Бидэнэр Ленинэй зааһан зүб замаар дабшажа ябанабди гэжэ мэдэнэбди. Тиин шэнэ зам гаргагшадай ябадалынь хэсүү, шэнэ ажабайдал гээшэ бэдэрэлгэ тэмсэлгүйгөөр илан мандадаггүй гэжэ өөһэдынгөө дүй дүршэлһөө, нүхэдэйнгөө дүй дүршэлһөө һайн мэдэдэгбди. Энэ мүнөө үнэн зүйл гээшэ. Гэбэшье 1917 ондо шэнэ ажабайдал байгуулжа эхилһэн революционернүүдэй үетэнүүдтэ энэ зуу дахин зүб зүйл болоно бшуу. Айхабтар хатуу бэрхэшээлнүүдтэй ушарбашье, тэдэнэр уруу дуруу боложо, һэжэг түрэжэ, маргажа татагалзажа байгаагүй. Ушарһан бэрхэшээлнүүдынь байгуулхы агуехэ эршэ зориг тэдээндэ үүсхэһэн, Ленинэй хэлэдэгэй ёһоор, «Зохёохы шэнэ хүдэлмэридэ элсүүлхын тулада бүхы хүсэ шадалыень булад мэтэ хатуугаар эршэдхээ һэн» Тиин Октябриин нэрэдэ хододоо хүрэмөөр байхын тулада коммунистнууд шэнэ шэнжэ шанарнуудые бэедээ хүмүүжүүлэн нэтэрүүгээр бии болгохо ёһотой. Большевик парти, хүдэлмэришэн анги болон тэдэнэй хүтэлбэрилһэн олониитэ зон эдэ шэнжэнүүдтэй байһанайнгаа ашаар туйлагдашагүй, бүтэшэгүй гэжэ олон хүнүүдэй һанадаг байһан юумые гүйсэдхэжэ шадаа бшуу.

Үзэл сурталайнгаа зүб байһанда этигэлгэ, арад зондоо шэн габьяатайгаар алба хэлгэ, бэеэ үгэн тэмсэлгэ, мүн урдаа табиһан зорилгонуудаа шиидхэхын тулада али бүхы, эгээл хатуу шэрүүн туршалгануудые шиидхэхы шангаар дабахаар бэлэн байлга коммунистнуудай зэргэнүүдые батадхана. Тиин партиин политикын бодото байдалые марксистско-ленинскэ ёһоор, тон наринаар шэнжэлэн үзэһэн ябадалда, элдэб олон зорилгонуудһаа эгээл гол шухалануудыень илгажа, бүхы хүсэл зоригоо, ажал ябуулгаяа тэдээндэ хандуулан зорюулжа шададаг ябадалда үндэһэлдэг тулада партиин хүсэ шадал хэмжээлэшэгүйгөөр арьбадан ехэдэнэ.

Ажал хэрэгтээ эгээл иимээр хандаха гээшэ социализм байгуулха сэсэн мэргэн ленинскэ түсэбтэ харагдаһан байна. Иигэжэ хандаһанайнь ашаар манай орондо хүгжэлтэ түгэс социализм байгуулха арга олдоо. Мүн манай үедэшье совет обществын саашанхи дэбжэлтын гол шэглэлые тодорхойлхо зүүраа КПСС ажал хэрэгтээ тиимээр лэ хандана.

Соведүүдэй ороной коммунистнуудай, бүхы ажалшадай агуехэ Ленинэй захяа заабаринуудта үнэн сэхэ байлга, орон дотор болон уласхоорондын оршондо бэелүүлхэ партиин али бүхы талаар бодожо үзэгдэһэн хатуу бата хараа шугам, КПСС-эй Центральна Комитедэй, ЦК-гай Генеральна секретарь Юрий Владимирович Андропов түрүүтэй тэрэнэй Политбюрогой эсэшэ сусашагүй ажал ябуулга — эдэ бүгэдэ хадаа агуехэ уг зорилгонуудаа бэелүүлхэ хэрэгтэ шэнэ амжалтануудые туйлаха байһанаймнай бата найдамжа мүн. Харин эдэ уг зорилгонуудые бэелүүлхын тулада Октябриин революци болоһон шүү!

Да һуралсал болон медицинскэ хангалтагүйгөөр, үхибүүд болон эхэнүүд тушаа үнэхөөрөө бүгэдэ арадай оролдолгогүйгөөр ажаһуужа шадахаяа болинхой. Коллективизм болон нүхэдэй барилсаан, арадуудай аха дүүгэй хани барисаан, зан заншалай һайн оршон байдал болон ерээдүйдөө бата этигэдэг байха гээшэ манай обществын мандажа байһан оршон байдалай таһаршагүй шэнжэнүүдынь мүн.

Советскэ Союзай туйлаһан амжалтануудынь арсашагүй ехэ. Гэбэшье тэдэниие тэмдэглэхэ зүүраа, партиин Центральна Комитет, ЦК-гай Политбюро туйлаһан бүхы юумэеэ ленинскэ ёһоор, шанга эрилтэтэйгээр сэгнэдэг. Шэнэ байгуулалтын социально-экономическа болбосоролой мүнөөнэй хэмжээе тон эрдэм ухаанай ёһоор тодорхойлхо зүүраа, парти туйлагдаһан юумэеэ багадхаха гэжэ гү, али коммунизмын дээдэ шатада ороной ойртожо ябаһые хэтэрүүлэн харуулха гэжэ эрмэлзэдэггүй юм. «Карл Марксын һургаал ба СССР-тэхи социалис байгуулалтын зарим асуудалнууд» гэһэн хүдэлмэридөө Юрий Владимирович Андропов иигэжэ онсолон тэмдэглэнэ: «Ямар шатада хүрэһэнөө бидэнэр тон һайнаар мэдэхэ ёһотойбди. Урид гаража гүйбэл, бэелүүлэгдэшэгүй зорилгонуудые табиха болонобди; мүн туйлаһан дээрээл тогтошохо болоо һаа, бии байгаа юумэеэ хэрэглэжэ шадахагүй болонобди. Манай обществын бодото хүгжэлтые зүбөөр хараха, тэрэнэй арга боломжонууд болон хэрэглэмжыень гүйсэд хараха гэһэн эрилтэ мүнөө табигдана».

хэһэн хэрэг ехээр алгасахаяа болоо. Эдэ бүгэдэ ажабайдалай элдэб талануудта, илангаяа арадай ажахын хүгжэлтэдэ һайн аша үрэтэй байгаа.

Байгша ондо, табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй дундуур үрэ дүнгүүдтэй сасуулбал, ниитын үйлэдбэриин болон ажалай бүтээсын ургалта дээшэлһэн байна. Хүндэ индустриин гол һалбаринууд урагшаа дабшаа. Хара болон үнгэтэ металлургиин продукци, илангаяа тэрэнэй түрүү һайн зүйлнүүд ехээр гаргагдадаг болоо. Байгаалиин газ, нефть улам ехээр абтана, химическэ продуктнууд ехээр үйлэдбэрилэгдэнэ. Научно-техническэ дэбжэлтые тодорхойлдог һалбаринууд тогтууритайгаар хүгжэнэ. «Б» бүлэгэй продукциие булюу түргэнөөр үйлэдбэрилхэ гэһэн партиин тон шухала заабари эршэмтэйгээр бэелүүлэгдэнэ. Транспортдэхи байдал һайжаржа эхилээ. Дүүргэгдээгүй барилгын хэмжээн хорожо байна.

Манай ороной машина бүтээлгэдэ түрүү һайн хубилалтанууд улам элитээр үзэгдэнэ. Эдэнэй ашаар мүнөө үеын машина болон оньһоор, прибор болон аппарадуудаар арадай ажахые улам ехээр хангаха арга олдоно. Имагтал байгша ондо айхабтар ехэ бүтээсэтэй шэнэ түхэлэй гурба мянга хахад шахуу түхеэрэлгэ бүтээгдэдэг болохо юм. Атомна энергетикын үйлэдбэриин бааза найдамтайгаар бэхижүүлэгдэнэ. Партиин хараалһан энергетическэ программые бэелүүлхэ хэрэгтэ атомна элшэ хүсэн онсо һуури эзэлхэ зэргэтэй.

Байгал-Амарай түмэр замай барилга манай экономикын техническэ хэмжээнэй дээшэлһые үнэншэмэ тодоор харуулна. Мүн Уренгой—Помары—Ужгород гэһэн айхабтар шухаг газопроводые дэлхэй дээрэ урдань үзэгдөөгүй богонихон болзор соо бушуу түргэнөөр байгуулһан ябадал манай экономикын хүгжэлтын хэмжээе гэршэлнэ. Эдэ болон бусад олон гайхамшагта бүтээлнүүдтэ хабаадаһан бүхы хүнүүдэй ажалай баатаршалга, патриотизм болон мэргэжэлэй бэлиг шадабариие Эхэ оромнай үндэрөөр сэгнэнэ.

Ороной Эдеэ хоолой программа бэелүүлхэ гээшэ бүхы партиин, бүхы арадай хэрэг болонхой. Хүдөө ажахын болон агропромышленна комплексын бусад шатануудай материально-техническэ үндэһэ һуурииие саашадань хүгжөөхэ талаар хэмжээнүүд удаа дараагаар бэелүүлэгдэнэ. Тэдэнэй хоорондо ажал хэрэгэй талаар бэе бэедээ ехэ эрилтэтэй холбоо харилсаан тогтожо һайжаруулагдана. Совхозууд болон колхозуудай экономико бэхижүүлэгдэнэ. Хүдөө тосхонуудые социальна талаар хубилгаха хэрэгтэ ехэ юумэн хэгдэнэ.

Урда жэлнүүдтэ орходоо мүнөө жэлдэ ехэ таряан, хартаабха, саахарай свекло, овощ болон үрэ жэмэсүүд ургуулагдажа бэлэдхэгдээ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Мал ажал хүгжөөлгэдэ яһала ехэ амжалтанууд туйлагдаба. Тэрэнэй тэжээлэй бааза һайжараа.

Арадай ажахын хүгжэлтэдэ һайн хубилалтанудай үзэгдэжэ байһаниинь элитэ. Гэбэшье хэдэн показательнуудай талаар табан жэлэй даалгабаринуудһаа гээгдэлгэ үзэгдэнэ, зарим зорилгонууд бүгэдэ дүүргэгдээгүй гэжэ хэлэнгүй байхын аргагүй. Тиимэһээ туйлаһан үрэ дүнгүүдээ батадхаха зүүраа, манай дабшалтада һаад болоһо байһан шалтагаануудые эрид шууд усадхаха шухала. Манай ойрын зорилго элитэ гэбэл: мүнөө байгуулагдаад байһан үйлэдбэриин болон научно-техническэ хүсэ шадалые улам бодомжотойгоор ашаглаха, түүхэй эд, материал болон электрын элшэ, мүн ажалай хүсэ эгээл бага хэмжээгээр хэрэглэн, түсэбтэ зорилгонуудые дүүргэжэ һураха. «Һуладаһан» газарнууд гэдэгүүдые, мүн таарамжа тэнсүүригүй зүйлнүүдые усадхахын тулада хэрэгтэй бүхы эрхэ нүхэсэл манда бии. Мүн бусадта продукци эльгээхэ түсэбөө дүүргэдэггүй ябадалые болюулха ёһотойбди. Улам бүтээсэтэйгээр, улам һайн шанартайгаар ажаллаха гээшын коллектив бүхэндэ дүрим болохынь тулада бүхы шухала юумэн манда бии. Тобшоор хэлэхэдэ, бүри ехэ харюусалгатайгаар, бүхы хүсэ шадалаа үгэжэ хүдэлмэрилхэ ёһотойбди.

Эдэ бүгэдые хаа хаанагүй туйлабал, имагтал айхабтар ехэ удха шанартай ажахын бэшэ, харин ехэ политическэ удха шанартай асуудал шиидхэхэ болонобди. Экономикодохи туйлалтануудаймнай улам ехэ байха бүри социальна зорилгонуудые шиидхэхэ арга боломжонууд улам ехэ байха бшуу.

Харин социальна эрилтэнүүд хадаа экономическа политикадаа партиин баримталдаг гол зүйл ха юм. Манай байгуулалтын энэрхы шэнжэнь энээндэ харагдана. Ушарынь хадаа хүн, тэрэнэй материальна болон оюун ухаанай эрилтэнүүд манда эгээл үнэтэй сэнтэй зүйл болодог.

Энээнээ уламжалан, совет хүнүүдэй һуудал байдал шууд һайжарна. Хүн зоной бодото олзо доход жэлһээ жэлдэ дээшэлнэ. Хэрэглэмжын ниитын фондһоо түлэгдэдэг мүнгэн болон хүнгэлэлтэнүүд саг үргэлжэ ехэ болоно. Байрын барилга бушуу түргэнөөр хэгдэнэ. Эндэ хэрэглэмжэмнай үшөөл ехэ гэжэ мэдээжэ. Тиигээдшье хүнэй эрилтэнь дээшэлнэ. Тэдэндэ байрын миин лэ «дүрбэлжэн метрнүүд» бэшэ, харин али бүхы зүйлөөр болбосон түгэс мүнөө үеын квартиранууд хэрэгтэй бшуу. Харин тэдэниие байгуулхын тулада нэмэлтэ гаргаша гаргаха хэрэгтэй. Тиин гүрэн энээниие зүбшөөнэ.

Ажалшадай һуудал байдалые саашадань дэбжээхэ тухай оролдолго гаргаха зүүраа, Центральна Комитет арадай хэрэглэлэй эд бараануудые үйлэдбэрилгэ ба туһаламжануудые үзүүлдэг һалбариие хүгжөөхэ комплексно программа зохеон хараалха шухала гэжэ мэдэрбэ. Нөөсэнүүд эндэ угаа ехэ юм. Тиин тэдэниие обществын аша туһада ашаглахын тулада хүн зоной ехээр хэрэглэдэг эдлэлнүүдые мүнөөнэй техникэ болон технологидо түргэнөөр оруулха, тэдэнэй шанарые эрид һайжаруулха, республика, хизаар, болон область бүхэнэй тодорхой эрхэ байдалые бүри һайнаар ашаглаха хэрэгтэй.

Гэхэтэй хамта хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй бүхы ороной аша туһа тухай ехэ оролдолго гаргаал һаань, хүн зоной хэрэглэмжэнүүдые улам дүүрэнээр хангажа болохо юм гэжэ мартаха ёһогүйбди. Тиин манай арга боломжонуудые харуулха бодото зүйлнүүд хадаа ажалай бүтээсэ, манайда бии байгаа бүхы нөөсэнүүдые улам ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэлгэ болоно

һайн экономикотой байхын тулада салин хүлһэнэй ургалтеда орходоо ажалай бүтээсые уридлуулан дээшэлүүлхэ тон шухала, хүн зоной мүнгэн олзо болон хэрэглэмжын эд бараан ба үзүүлэгдэдэг туһаламжануудай хоорондо һайн тэнсүүри тогтоохо хэрэгтэй юм. Мүн хубаарилгые нарижуулха ябадалһаа ехэ юумэн дулдыдаха байна. Энэ талаар партиин шугамые шууд бэелүүлхэ гээшэ, нэгэ талаһаа обществоһоо юумэ гүйсэд абаад, хайша хэрэгээр хүдэлмэрилхэ һанаатайшуулда моральна болон материальна нүлөө үзүүлхэ, нүгөө талаһаа, үнэн сэхэ һайн ажалые улам урмашуулан үргэхэ зорилготой. Иимэ хараа шугам ажалшадай өөһэдынь аша туһада бэелүүлэгдэдэг, тиин эдэнэй зүгһөө халуунаар һайшаагдадаг.

Ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ, экономикые али бүхы талаар эршэдхэхэ гээшэ үйлэдбэриин хүгжэлтые болон арад зоной байдал һайжаруулгые, манай ороной бэеэ хамгаалха шадал ба уласхоорондын байдалыень бэхижүүлхэ гол зүйл болоно. Мүнөө энэ хадаа Октябриин хэрэгүүдые амжалтатайгаар үргэлжэлүүлхын түлөө тэмсэлэй тон шухала шэглэлынь болоно.

Эдэ асуудалнуудые шиидхэлгэдэ совет эрдэм ухаан түрүүшын үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Тэрэнэй туйлаһан элитэ ехэ амжалтануудаар бидэнэр омогорхохо ёһоороо омогорхонобди. Научна хүдэлмэрилэгшэдэй зохеохы ёһоной эршэмтэй шанга ажалынь эрдэмэй үндэһэн шухала һалбаринуудташье, мүн үйлэдбэриин мүнөөдэрэй хэрэглэмжэтэй холбоотой асуудалнуудташье хабаатай. Квантова электроникэ болон молекулярна биологидо, химидэ болон Газар тухай эрдэм ухаанда, элементарна частицануудай болон атомна ядрогой физикэдэ, математика болон медицинэдэ, тон жэжэхэн зүйлнүүдһээ эхилээд замбуулин хүрэтэрхи үргэн олон асуудалнуудые шэнжэлхэ талаар манай эрдэмтэдэй туйлаһан ололтонууд дэлхэй дээрэ мэдэрэгдэнхэй.

Туйлаһан бүгэдэеэ саашадань хүгжөөхэ зүүраа, эрдэм-шэнжэлэлгын хүдэлмэриин аша үрые бүхы талаар дээшэлүүлхэ, арадай ажахые техническэ талаарнь үндэһөөрнь шэнээр зэбсэглэхэ зорилгоор эрдэм ухаанай туйлалтануудые улам үргэнөөр хэрэглэдэг болохо шухала. Эрдэм ухаан болон техникын туйлалтануудые тон үргэн хэмжээгээр нэбтэрүүлхэ, үйлэдбэриие комплексно ёһоор автоматизацилха гэһэн зорилго табигдана. Энээнэй эсэстэ совет обществын үйлэдбэриин хүсэнүүдтэ шанараараа тон гүнзэгы ехэ хубилалтанууд хэгдэхэ ёһотой. Нарин һайн технологинуудые, программна тоогой жолоодолготой станогуудые болон «болбосоруулдаг центрнүүдые», микропроцессорнууд болон рободуудые үргэнөөр хэрэглэхэ гэжэ хараалагдана. Тоололгын техникын хэрэгсэлнүүдые хэрэглэн, орео системэнүүд болон проектно-конструкторска хүдэлмэри хүтэлбэрилэлгые автоматизацилха зорилго табигдана. Мүн нөөсэнүүдые алмадаг, үлэгдэлнүүдые гаргадаггүй түрүү процессүүдые нэбтэрүүлхэ, тиимэ тиимэ шэнжэтэй байха гэжэ уридшалан хараалагдаһан шэнэ материалнуудые абажа хэрэглэхэ ба бусад олон хэмжээнүүд хараалагдана.

[ОКТЯ]БРИИН ЗАМААР, СОЦИАЛИС БАЙГУУЛАЛТЫН ЗАМААР

...СС-эй түүхэтэ ...циалис бай- ...ы дүршэлынь ...идхэжэ бай- ...й хэмжээ бо- ...рьень, манаи ...лтын хараа ...һайнаар ха- ...е шатада по- ...ко хоёрой ...эргүй хол- ... улам һай- ...илгохо үндэ- ... Түрэ засаг ...ниитын шэнэ ...үлхын түлөө ...гиин тэмсэл- ...эрхэ нүхэсэл- ...ээ удха ша- ...ниин тоолодог

...экономическа ...эдэнхэйл һаа, ...эндэ үнэтэй Октябриин ила- ... ходо ходо ...лэдэг бэлэй. ...гдэһэн ажал- ... социаль- ...гыень үйлэд- түрүү зэргээр ...гай холбожо, ...болон техникын ...лтануудта тэ- ... һаань, шэнэ ...эсэн илажа. ...үндэр бүтээсэ ...охо юм гэжэ Ленин, большевигууд һайн ойлгодог байһан юм.

Энээниие туйлахань бэлэн бэшэ байгаа. Урда сагһаа уг залгамжалагдаһан, технико-экономическа гээгдэнги байдал ехэ һаад түбэг татаа. Обществын үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые шанараараа шэнэ хэмжээндэ дэбжүүлхэ, социализмын тогтожо бэхижэхын тулада шухала хэрэгтэй үйлэдбэриин болон эмхидхэлэй-техническэ олон эрхэ нүхэсэлнүүдые бодото дээрэнь шэнээр байгуулха хэрэгтэй байһан юм.

Тиин энэшье зорилго шиидхэгдээ бэлэй. Партиин болон арадай эршэ хүсөөр, урма зоригоор, баатарлиг ажалаар энэ зорилго үзэгдөөгүй богонихон болзорто бэелүүлэгдэһэн байна. Индустриализаци болон коллективизаци бэелүүлээд, национальна булан тохойнуудые хүгжөөн дэбжээжэ, соёлой хубисхал бэелүүлээд, бидэнэр материально-техническэ, социальна болон оюун ухаанай түгэс хүсэтэ үндэһэ һуури байгуулаа һэмди. Шэнэ общество имагтал иимэ үндэһэ һууринда түшэглэн тогтонижон батажажа шадаха, капитализмда орходоо түүхэтэ булюу талануудтай байһанаа элирхэйлэн харуулжа шадаха байгаа бшуу. Партиин шэнэ шэнжэтэй стратегинь совет гүрэн түрэ болон үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдэй ниитын зөөри байха ябадал, нютагуудһаа гараһан олон үүсхэлнүүдые түб газарһаа хүтэлбэрилгэтэй зохидуулха ябадал гэһэн түгэс арга боломжонуудые ашаглаха хэрэгтэ түшэглэһэн байна. Тэрэ хадаа хүдэлмэришэн ангиин политическэ талаар болбосорпон ябадалда, ажалша таряашад болон түрүү интеллигенцитэй тэрэнэй холбоотой болоһон ябадалда, манай ороной бүхы нацинууд болон арад үндэһэтэдэй ажалшадай зохеохы ябуулгын түгэс дэбжэлтэдэ үндэһэлһэн байна. Социалис байгуулалтын шалгагдамал эдэ арга зэбсэгүүд мүнөөшье бидэндэ үнэн сэхээр алба хэнэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ манай ниитын байгуулалта, Совет гүрэнэй экономическа үндэһэ һууринь айхабтар хатуу шалгалта гараһан байна. Бүхы хүн түрэлтэниие боголшолхоор забдажа байһан хара мэхэтэй, хүсэтэй дайсантай хэпэн тэмсэл байлдаануудай үедэ шиидхэгдээ бэлэй. Шэн габьяата Улаан Армиин сэрэгшэд тэдэ байлдаануудта эгүүридэ мүнхэ алдар солодо хүртөө һэн. Мүн тылдэ байһан ажалшадшье илалта туйлаха ябадалда сэгнэшэгүй ехэ оруулалта хэһэн юм. Манай экономико имагтал оршон байжа шадаха байһанаа бэшэ, харин германска фашизмын асари ехэ сэрэгэй промышленна хүсэндэ эсэргүүсэн тулалдахадаа, эли бодо булюу байһанаа баталан харуулаа бшуу. Харин германска фашизмын хүсые бодото дээрээ бүхы Европо тэдхэжэ байгаа.

Дайнай һүүлэй жэлнүүдтэ США болон НАТО-да ородог тэдэнэй союзнигуудай «хүйтэн дайн» үүсхэжэ, буу зэбсэгүүдые галзуу түргэнөөр бүтээн гаргажа эхилхэдэнь, ороноймнай арадай ажахы, эрдэм ухаан болон техникэ үшөө дахин хатуу бата үгэеэ хэлэжэ, дэлхэй дээрэ эзэрхэн зонхилхо гэһэн империализмын тэнэг тэнэшүү һанаашалгануудые буруу һүргэһэн юм гэжэ эндэ һануулалтай. Тиин мүнөөшье империализмын эгээл хархис хүсэнүүдэй сэрэгэй талаар булюу байдалтай болохо, Советскэ Союзые экономическа талаар һуладхаха гэжэ эрмэлзэжэ байхадань, эдэ һанаашалгануудынь мүн лэ буруутаха гэжэ лаб һайнаар мэдэнэбди!

Нүхэдүүд, манай экономико урагшаа ехээр дабшаа. Мүнөө үедэ национальна доходой ургалтын нэгэ процентнь 5 миллиард шахуу түхэриг болоно. Харин дайнай һүүлээрхи 1950 ондо энэнь 500 миллион түхэриг байгаа бшуу. Ондоогоор хэлэхэдэ, тэрэнэй бодото «үнэ сэнгынь» арба дахин шахуу дээшэлээ. Гансал 1970 онһоо 1982 он болоторхи үедэ үйлэдбэриин гол фонднууд 2,5 дахин ехэ болоһон, харин 1960 онһоо хойшо 6 дахин шахуу дээшэлһэн байна.

Тиихэтэй хамта орон дотор болоһон айхабтар гүнзэгы хубилалтануудые имагтал тоогоор сүм харуулхын аргагүй. Юундэб гэхэдэ, тэдэнэй бодото хэмжүүр хадаа капитализмын үедэ туйлагдашагүй, ажалшадай шэнжэ шанараараа тон шэнэ ажабайдал болоно бшуу. Совет хүнүүд ажал хэхэ лаб хангагдаһан эрхэгүйгөөр, али бүхы талануудта хабаатай социальна тэдхэмжэгүйгөөр, түлөөһэгүйгөөр олгогдодог бүгэдэ ниитын дунда һуралсал болон...

КПСС-эй XXVI съездын хараа шугамые бэелүүлэн, олоһон дүй дүршэлөө согсолон, стратеги болон тактикаяа ажабайдалаар шалган, парти өөрынгөө теоретическэ баялигые зохёохы ёһоор арьбадхана, политическэ хараа шугамаа лаблана, программна уг зорилгонуудаа бэелүүлхэ зам болон болзорнуудые тодорхойлно. КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он) болон июниин (1983 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүд, нүхэр Ю. В. Андроповой хэлэһэн үгэнүүд энэ талаар тон шухала удха шанартай юм. Мүнөө манай орон хүгжэлтэ түгэс социализмын түүхын талаар үни удаан байха шатын эхиндэ ороод ябана. Тиин парти болон арадай ойрын сагта ба хожом хойно бэелүүлхэ зорилгонууд тэдээн дотор табигдажа, гүнзэгыгөөр үндэһэлэгдэнхэй. Тиин олон янзын эдэ зорилгонуудай ниитэ зүйл, тэдэнэй гол удханьюун болоноб гэбэл, хүгжэлтэ түгэс социалис обществые али бүхы талаар түсэбэй ёһоор нарижуулан һайжаруулга болоно. Тиихэ үедэнь коммунизмда удаа дараагаар шэлжэн орожо болохо байна бшуу. Энэ ленинскэ хараа шугам бүгэдэ арадай дэмжэлгэдэ хүртөө. Тэрэ хадаа манай революциин үзэл суртал болон хэрэгүүдтэ партиин хэлбэришэгүй үнэн сэхэ байһые гэршэлнэ!

Октябриин жаран зургаадахи жэлдэ ниитын-политическэ бүхы ажабайдалда дэбжэлтэ туйлагдаа, партийна, совет болон ажахын органуудай хүдэлмэри һайжараа, кадрнуудай харюусалга дээшэлээ, эмхидхэл һайжараа, түсэбэй болон ажалай журам шангадаа, хэлэһэн үгэ

[БАЯ]РАЙ СУГЛААН

...ноябриин 5-да, Буряадай гүрэнэй Ленинэй ...о болон баледэй академическэ театр соо ...ябриин социалис революциин 66 жэлэй ойдо ...ай баярай суглаан болобо. Энэ һайндэртэ зо... элидхэл КПСС-эй Буряадай обкомой секре... Потапов хэбэ. ...глаанда хабаадагшадта һайндэрэй ехэ концерт

ОКТЯБРИИН ҮЗЭЛ СУРТАЛ БА ХЭРЭГҮҮДЭ
АГУУЕХЭ АМИДАРАЛТА ХҮСЭН

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи хуудаhанда).

Ленинэй хэлэhэнэй ёhоор, «асари олонхидой, ажабайдалые hайжаруулдаг, ажаhуудалыень хүнгэдхэдэг» техникэ байгуулха хэрэг гол шухала удха шанартай гэжэ парти тоолоно. Парти хүниие бар хүсэнэй хүндэ хүшэр ажалhаа, гарай болон нэгэ янзын хашартай ажалhаа сүлөөлхэ гэhэн хараа шугамые саашадаашье шууд бэелүүлхэ, манай байгуулалтын энэрхы уг шанартай тааралдама ажалай эрхэ нүхэсэл байгуулха гэжэ эрмэлзэхэ юм.

«Арадай ажахыдахи научно-техническэ дэбжэлтые түргэдхэхэ хэмжээнүүд тухай» партиин Центральна Комитедэй болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй hаяхан абаhан тогтоол энэ айхабтар шухала hалбарида нэгэн политика бэелүүлхэ арга боломжо олгоно. Эмхидхэлэй, экономическа болон моральна, бэе бэедээ холбоотой нэгэн бүхэли хэмжээнүүд, мүн техникэ шэнэдхэхэ эрдэмтэд болон конструкторнууд хараалагдана. Экономикын бүхы hалбаринуудые эрдэм ухаан болон техникын эгээл түрүү зэргэнүүдтэ дэбжүүлхэ гэhэн КПСС-эй XXVI съездын табиhан зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ эдэ хараалагдаhан хэмжээнүүд зорюулагданхай.

Мүн ажахы эрхилхэ бүхы ябуулгые нарижуулха гээшэ эдэл зорилгонуудта хандуулагдаха зэргэтэй. Хүдэлмэриимнай гол зорилгонуудые парти тодорхойлонхой. Түбэй газарhаа түсэблэлгые hайжаруулха, түсэблэлгын гүрим болон ажахын тоосоое бэхижүүлхэ, ажалша коллективүүдэй үүсхэлые хүгжөөхэ гэhэн зорилго табигдаа. Үйлэдбэриин нэгэдэлнүүд болон предприятинуудай, хэдэн министерствын проектнэ, конструкторска болон технологическа эмхинүүдэй эрхэнүүдые үргэдхэхэ талаар экономическа туршалга манай орондо хэгдэжэ байгаа юм. Энэ хадаа хүдэлмэриин эсэсэй үрэ дүнгүүдэй түлөө харюусалгые дээшэлүүлхэдэ, урмашуулгын шэнэ түхэл маягуудые олохо-до туhалха юм.

Элдэб социальна бүлэгүүдэй хэрэглэмжэнүүдые тон зүбөөр хараада абажа шадаха, хубиин болон нютагай аша туhые бүгэдэ арадай аша туhатай тон hайнаар тааралдуулжа, экономикын ургалтын хүгжөөгшэ хүсэн болгон тэдэниие ашаглаха гээшэ манай ажахы эрхилэлгые hайжаруулха шухалын шухала зорилгонуудай нэгэн мүн. Хүтэлбэриин аппарадай ажал ябуулгые hайжаруулга тэрэниие шиидхэхэ хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Зарим эмхи зургаануудай дан хэтэрмэ ехэ болгогдоhон штадууд тэдэнэй үмэнэ табигдаhан зорилгонуудые дүүргэлгэдэ hаад ушаруулдаг, харюусалгагүй ябадал үүсхэдэг гэжэ мэдээжэ. Тиимэhээ аппарадые сомор, хямда болгохо, мүн научно-техническэ революциин эрид хубилалтын эрхэ байдалда гүйсэд дүүрэнээр хүдэлжэ шадаха, эрдэм мэдэсэ hайнтай кадрчуудаар тэрэниие бэхижүүлхэ, бүхы хүтэлбэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ гээшэ шухала зорилгонууд байhаар.

Ушар ёhо мэдэнгеэр социальна зохёон байгуулхы ябуулга эрхилхэ хэрэгтэ үргэн арад зониие хабаадуулха гэhэн Октябриин гол хэрэгүүдэй нэгыень парти зохёон байгуулгын бүхы участогуудта бэелүүлэн үргэлжэлүүлнэ. Арад зоной ажалай болон ниитын эдэбхи, үүсхэл болон эмхидэлынь манай бүхы: амжалтануудай эрхэ нүхэсэлынь мүн. Журам бэхижүүлхын түлөө, үйлэдбэри дээрэ бодомжотой зохид гурим батажуулхын түлөө тэмсэлэй үедэ бригадна гуримаар ажал эмхидхэхэ ябадал, коллективнэ подряд болон hайн үрэ хойшолонтой бусад олон зүйлнүүд бии болоо юм. Мүн Ажалша коллективүүд тухай хуули ажалшадай, манай профсоюзуудай өөhэдын үүсхэлые бадаруулха, социалис мүрысөөнэй аша үрые дээшэлүүлхэ үргэн зам нээбэ.

Эдэ бүгэдэ хадаа, нүхэдүүд, демократиие саашадань үргэдхэн гүнзэгырүүлхэ хүдэлмэритэй нягта холбоотой. Эгээл шухала социальна, экономическа болон политическэ асуудалнуудые бүхы шатануудта— ажалай коллективүүдтэ, нютагай Соведүүдтэ, засагай дээдын органуудта шиидхэхэ хэрэгтэ улам үргэн арад зониие шууд сэхээр, нэтэрүүгээр хабаадуулха гээшэ эндэ гол зүйл болоно. Парти болон гүрэн Конституцяар лаб хангагдаhан эрхэтэнэй эрхэнүүд болон сүлөөнүүдые али бүхы янзаар эбдэхэ ябадалда эрид шууд эсэргүүсэнэ, социалис хуули болон эрхэ гуримые бэхижүүлхэ хэмжээнүүдые абана.

Илангаяа hүүлшын жэлдэ энэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэбэ. Манай хуулинуудта болон ажаhуудалда таарамжагүй ябуулганудые гаргадаг хүнүүдтэ, арад зоной зөөри үбэршэлдэг элдэб этэгээдүүдтэ, хомхой хобдогуудта, хонжоо наймаашадта, эдилгэ абаашадта хатуу хэмжээ абадаг болохо гэhэн хараа шугамые совет хүнүүд гүйсэд дэмжэнэ. Эдэ бүхы үзэгдэлнүүдтэй тэмсэхэ гээшэ имагтал партийна, совет болон хуули хамгаалха органуудай бэшэ, харин манай бүхы олониитын уялга, ушар ёhо мэдэхэ эрхэтэн бүхэнэй уялга мүн.

Олониитэтэй хүдэлмэрилжэ шадаха, тэдэниие хойноо дахуулха, олониитые этигүүлжэ, тэдэнэй ухаан мэдэрэлдэ, сэдьхэлдэ нүлөөлжэ шадаха, хүнүүдэй ямар hанал бодолтой байhыень hэргэгээр ойлгон абаха, тэдэниие hанаата болгожо байгаа асуудалнуудта харюусажа шадаха гээшэ эгээл бэрхэтэйшье hаа, эгээл шухала хэрэг мүн гэжэ Ленин нэгэнтэ бэшэ онсолон тэмдэглэhэн байна. Энэ зорилго шиидхэлгэдэ үзэл сурталай хүдэлмэри зүбөөр табиха гээшэ тон ехэ үүргэтэй юм. Үзэл сурталай хүдэлмэриие ёhын тэдыдэ, бардам гоёор ябуулдаг ябадалые усадхажа, тэрэниие шухала удхатай, гүнзэгы ба хүн зондо ойлгосотой hонор болгохо шухала. Мүнөө тэрэ хүдэлмэри улам ехээр түрүү зэргэдэ гаража байнхай.

КПСС-эй Центральна Комитет пропаганда болон хүмүүжүүлгые нарижуулха талаар шиидхэхээр болоhон асуудалнуудые өөрынгөө июниин Пленум дээрэ зүбшэн хэлсээ гэжэ мэдээжэ. Энэ талаар үндэhэн шухала, үни удаан байха заабаринуудые тодорхойлжо, тэрэ Пленум партиин ажабайдалда шухала шата болоод, манай обществын бүхы морально-политическэ оршон байдалда улам ехэ нүлөө үзүүлнэ.

Тус Пленум гансал үзэл сурталай хүдэлмэридэ ехэ удха шанартай бэшэ юм. Манай үзэл сурталай болон теоретическэ, мүн политическэ гол документ болохгшо КПСС-эй Программын шэнэ редакциие бэлэдхэхэ тухай асуудал Юрий Владимирович Андроповой хэлэhэн үгэдэ гол hуури эзэлээ. Энэ Программада үни удаан сагта манай эрхилхэ ажал ябуулгын стратегическэ шэглэлнүүд тодорхойлогдохо. Коммунис байгуулалтын теори болон бодото байдалай гол асуудалнуудые али бүхы талаар шэнжэлэлгэ үзэл сурталай, олониитын-политическэ болон эмхидхэлэй хүдэлмэриие шэнэ хэмжээндэ дэбжүүлхэ, бодото ажабайдалтай, дотоодын болон уласхоорондын байдалай өөрсэ зүйлнүүдтэй тэрэниие улам нягтаар холбохо арга олгоно.

Мүнөө бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ олон миллион хүнүүдэй ухаан бодол ба зүрхэ сэдьхэлые буляахын түлөө боложо байгаа буурашагүй шанга тэмсэлдэ түйлагдаха манай амжалтанууд имагтал энээнhээ ехээр дулдыдаха байна. Тиимэhээ совет хүнүүдэй үзэл сурталай талаар хатуужалга, ангиин үндэр hэримжые тэдэндэ хүмүүжүүлгэ, али бүхы халдалга добтолгоhоо Эхэ ороноо хамгаалхаар бэлэн байха ябадалынь бүхы партиин ажал ябуулгын тон шухала участогынь байhан, мүнөөшье байhан зандаа.

Бидэнэй, коммунистнуудай, урда тээ хэншье шэнэ хүниие, түүхэ үнэн сэхээр зохёон байгуулагшые бүридүүлэн хүгжөөхэ гэhэн үндэр ехэ уг зорилго урдаа табяагүй юм. Тэрэниие түйлахын тула хүнүүдэй оюун ухаан бодолые хүгжөөхэ талаар олон янзын хүдэлмэриие hайжаруулха ёhотойбди. Энэнь дээдэ hургуулинуудта, техникумүүдтэ, хүдэлмэришэн ангиин, таряашадай, интеллигенциин ёhотой халааниие hурган бэлдэхэ уялгатай арадай гэгээрэлэй бүхы шатануудта, шухала хубилалтануудай хэгдэхээ байhан манай hургуулида, техническэ мэргэжэлэй hуралсалда хабаатай байна.

Энэнь совет литература болон искусствада хабаатай. Агууехэ Октябряар мүндэлhэн эдэ бүгэдэ үзэл сурталай тодорхой хараа шэглэлээрэ, сэдьхэл бодолой ба хүмүүжүүлгын ехэ хүсэтэй байhаараа ходоодоо шалгардаг юм. Олон үндэhэ яhатанай манай соёл культурые арьбадхан баяжуулдаг бүхы юумэ парти дэмжэдэг. Ленинэй ёhо заншалнуудые даган, литература болон искусствын арадай аша туhада үнэн сэхээр алба хэхынь тула тэрэ саашадаашье анхаралаа хандуулха байна.

Нүхэдүүд! Манай ленинскэ партиин 80 жэлэй ойе бидэ hаяхан баяр жабхалантайгаар тэмдэглээбди. Мүнөөнэй оршон байдалда хэмжээгээрээ асари ехэ, айхабтар орёо зорилгонуудые оронойманай шиидхэжэ байхадань, совет обществын хүтэлбэрилхы хүсэн болохо тэрэнэй үүргэ, тэрэнэй үзэл сурталай ба эмхидхэхы ажал ябуулгын удха шанар хэмжээлэшэгүйгөөр ургана.

Хэзээ нэгэтэ, партиин эмхидхэгдэн байгуулагдажа байха үедэ, Ленин иигэжэ хэлээ hэн: «Өөhэдыгөө «манлайта», түрүү отряд гэжэ нэрлэхэ гээшэ—бага, бидэнэй урда ябаhые бусад бүхы отрядуудай харахынь, мэдэрхэ баатай болохынь тула ажалаа эрхилхэ хэрэгтэй» Мүнөө зэргэнүүдтээ 18 миллионhоо дээшэ хүниие нэгэдүүлдэг КПСС хүтэлбэрилхы үүргэтэй байhанаа нэрэтэй солотойгоор баталдаг, ниитын хүгжэлтын бүхы талада үзүүлдэг үүргэ нүлөөгөө дээшэлүүлхэ тухай эсэшэ сусашагүйгөөр анхаралаа хандуулдаг юм.

Партийна комитедүүдэй политическэ хүтэлбэрилгын хэмжээе саашадань дээшэлүүлхэ, ажалша коллективүүдтэ коммунистнуудай түрүү үүргые улам дээшэлүүлхэ, кадрнуудые шэлэн оложо, тааруулан табилгын ба хүмүүжүүлгын хэрэгые hайжаруулха, гүйсэдхэлгые хинан шалгаха гээшэ олоhон дүй дүршэлөө гүнзэгыгөөр бодожо үзэхэ шэнэ түхэл шэнжэнүүдые, онол аргануудые эсэшэ сусашагүйгөөр бэдэрхэ, хүдэлмэриингөө арга онолые нарижуулан hайжаруулха эрилтэ табина. Жэжэ-бужын юумэндэ заабарилга, ажахын зургаануудые hэлгэхэ hэдэлгэнүүд хүдэлмэрилэгшэдэй хүсэ шадалые, сагые хэрэгтэ хэрэггүй суглаануудаар, саарhа эрээлэлгээр гаргашалга эрид шууд усадхагдаха ёhотой.

Таанадай мэдэhэнэй ёhоор, мүнөө эдэ бүхы асуудалнууд Центральна Комитедэй анхаралда табигданхай. Срок доторнай үнгэргэгдэжэ байhан тоосооto-hунгалтын партийна суглаанууд, конференцинүүд эдээндэ анхаралаа хандуулна. КПСС-эй XXVI съездын, ЦК-гай хойшонхи Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар нютагай партийна органуудай, эхин партийна организацинуудай ажал ябуулгые коммунистнууд гүнзэгыгөөр, шүүмжэлхы ёhоор шэнжэлнэ, байгша оной ба бүхы табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые, абаhан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхэ зорилгонуудые тодорхойлно.

Үүсхэл эдэбхи, эрилтэ, бүтэмжэтэй hайн хандаса, түйлаhанаа бодотоор сэгнэлгэ, абтаhан шиидхэбэринүүдэй үндэhэ баримтатай байлга, тэдэниие бэелүүлхэ талаар хүнүүдые элсүүлэн хабаадуулха шадабари, эхилhэн хэрэгээ эсэстэнь хүргэлгэ,—партийна хүтэлбэрилгын иимэ шэнжэ шанарнууд мүнөө гол удха шанартай боложо байнхай. Энээниие бидэ хүтэлбэрилгын ленинскэ онол арга гэжэ нэрлэнэбди. Үдэр бүриингөө ажал ябуулгада ЦК-гай Политбюро, Секретариат, Юрий Владимирович Андропов иимэ онол арга баримталдаг байна. Бүхы партиина, гүрэнэй ба ниитын ажабайдалда бидэнэртэ иимэ, имагтал иимэ арга хэрэгтэй!

2. БОДОТО СОЦИАЛИЗМЫЕ БЭХИЖҮҮЛГЭ, ГАЗАР ДЭЛХЭЙ ДЭЭРЭ ЭБ НАЙРАМДАЛЫЕ САХИН ХАМГААЛГА

Нүхэдүүд! 66 жэлэй урда тээ Агууехэ Октябриин замаар хүдэлмэришэнэй, бүхы сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй тэмсэлдэ үгтэhэн хүсэтэ түлхисэ революционно-шэнэдхэн хубилалгын үүргэ нүлөөгөө алдаагүй байhаар. Тэрэ саг үргэлжэ ургана, ургэдэнэ.

Ажалша хүнүүдэй эрхэнүүдэй ба аша туhын түлөө, социальна дэбжэлтын ба эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ эгээл залан сэхэ хүсэн болодог дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй бодото хэрэгүүд энээн тухай хөөрэнэ. Арадуудай сүлөөрэлгын тэмсэлэй ашаар колониальна байгуулалтын hандаран hалажа байлга, бүлэглэлнүүдтэ хабаадахагүй гэhэн политика бэелүүлдэг, империализмын ээрхэг түримхэй ябуулганудта эдэбхитэйгээр эсэргүүсэн тэмсэдэг, өөhэдынгөө хуби заяае өөhэдөө бэеэ даагаад шиидхэхэ эрхээ сахин хамгаалдаг бэеэ дааhан байдалтай олон арбаад гүрэнүүдэй дэлхэй дээрэ бии бололго энээн тухай хөөрэнэ. Октябриин илаhанай hүүлээр уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй амжаhан асари ехэ түйлалта болохо дэлхэйн социалис байгуулалтын хараа шэглэлэй бэхижэлгэ энээн тухай хөөрэнэ.

Имагтал социализм уласхоорондын харилсаануудта мүндэлhэн hайн үүсхэл эхилэлтэнүүдые эгээл бата хамгаалагша, эб найрамдалай эгээл бата хэрэм, тэрэниие эгээл найдамтайгаар сахин хамгаалагша болодог байгаа, мүнөөшье болоно. Нүхэдүүд энэмнай ер-сашагүй ушгр баримтые юрэ харуулhан ябадал бэшэ. Энэмнай КПСС болон Совет гүрэндэ, социалис хани нэгэдэлтэ бүхы оронуудта даалгагдаhан асари ехэ харюусалгые бодотоор мэдэрhэн ябадал болоно.

Мүнөө иимэ харюусалга бүри ехээр ургаа. Хүн зониие олоорнь алаха хюдаха зорилготой буу зэбсэгүүдые империализмын ехээр бүтээн гаргалга дэлхэйн гурбадахи дайе зайсуулан сараха, газар дэлхэй дээрэхи ажамидаралые аршалан хамгаалха асуудал табина. Уласхоорондын гол шухала бүхы асуудалнуудта Совет гүрэнэй хандалга тэрэниие бодотоор шиидхэхэ харгы замуудые тодорхойлно. Иимэ хандаса КПСС-эй XXVI съезд дээрэ баталагдан абтаhан гадаадын политическэ хүдэлмэриин үндэhэ hууриda табигдана. Тэрэнэй уг зорилгонуудай, гол шэглэлнүүдэй угаа залгамжалдаг байhые КПСС-эй ЦК-гай Пленумүүд нёдондо жэлэй ноябрь hарада, байгша оной июнь hарада тэмдэглээ hэн.

Айхабтар ехэ политическэ удха шанартай документ — КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Юрий Владимирович Андроповой мэдүүлгэ иимэ хандасаар нэбтэрэнхэй. Тэрээн соо мүнөө үеын уласхоорондын байдалда гүнзэгы, залан сэхэ сэгнэлтэ үгтэнэ, манай гүрэндэ, бүхы совет арадта хабаатай зорилгонууд энээнhээ үндэhэлэн табигдана. Эб найрамдал хангаха, хүн түрэлтэниие ядерна дайнай аюул руу түлхихэ гэhэн империализмын хараа бодолые буруу hүргэхын тула Советскэ Союзай хэлбэришэгүйгөөр хүсэжэ байhыень үшөө дахин тэмдэглээ.

Юрэдөөл, дайнай hүүлэй жэлнүүдтэ дэлхэй дээрэхи оршон байдал, мүнөөнэйхидэл адли, хэзээшье иимэ түгшүүрилтэй байгаагүй юм. Империализм алдаhанаа тэхэрюулхые оролдоно. Урдынхида орходоо, иимэ hанаашалганудынь бүришье бэелүүлэгдэхэ аргагүй, үндэhэ баримтагүй байна. Гэбэшье мүнөө эдэ hанаашалгануудайнь hураггүй аюул түбэгтэй болоhониинь арсашагүй.

Бүмбэрсэг дэлхэй дээрэ хаа хаанагүй американ империализмын бэелүүлжэ байдаг ээрхэг түримхэй политикын хэмжээлэшэгүйгөөр hүжэрхэлгэ энээниие элирхэйлэн гэршэлнэ бшуу. Дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ядерна шэнэ буу зэбсэгүүдые Баруун Европодо яажашье hаань тараан тодхохо гэhэн США-гай хүсэл эрмэлзэл эдэ толотомо гэршэ жэшээнүүдэй нэгэниинь болоно. Тиихэдэ Европын арадуудай дура хүсэлэнгүүдые, ядерна буу зэбсэгэй үе сагай бодото байдалые тооногүйл.

Нүхэдүүд, хүн зониие олоорнь алаха, хюдаха зорилготой буу зэбсэгүүдые баруунай оронуудай нөөсэлөөд байхада, США-гай мүнөөнэй хэдэн зуугаад ракетэ юрэ нэмэхэ тухай эндэ хэлэгдэнэгүй, сэхыень хэлэхэдэ, иимэ нэмэлтэ юрын тэбэг бэшэ ха юм даа.

Эдэ ракетэнүүд Советскэ Союз болон бусад социалис оронуудай аюулгүй байдалда тон шэнэ уршаг тойбо татаха байна. Эдэ ракетэнүүд хадаа түрүүлэн ядерна добтолго хэхын тула хараалагдаhан зэбсэг болоно. Энэ хадаа эхинhээ эсэстээ хүрэтэрөө бүгэдэ ниитын эб найрамдалда дайсан харша ябуулга болоно.

НАТО-гай буу зэбсэгүүдые шэнэдхэн хубилгаха талаар американецүүдэй түсэблэжэ байhан ябуулганууд Европодо, дэлхэй дээрэ сэрэгэй-стратегическэ хүсэнүүдэй тэнсүүрие буруу hүргэхэ, СССР болон тэрэнэй союзнигуудhаа сэрэгэй булюу хүсэтэй болохо гэhэн зорилгонуудые табина. Эдэ бүгэдэ уласхоорондын харилсаае сэрэгэй хёмороо зүришэлдөөнэй харгыда оруулхые эрмэлзэгшэдэй ябуулганууд болоно. Эдэ бүгэдэ термоядерна буу зэбсэгэй хүсөөр социальна хоёр ондоо байгуулалтын хоорондохи түүхэтэ арсалдаа шиидхэхые найдажа, шэнэ дайнда бэлдэжэ байгшадай хархис хэрэгүүд болоно. Эдэ бүгэдэ империалис гадаадын политикын зэрлиг дошхон, хархис шунахай, гутамшаг муухай удха шанар элеэр харагдана.

Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые зайсуулан сарахын түлөө Советскэ Союз дүрбэн жэлэй турша соо ехэ оролдолго гаргажа байнхай. Дундуур зайда хэрэглэгдэхэ, мүн бодото ядерна буу зэбсэгүүдhээ Европые бүхы дээрэнь сүлөөлхын тула, адли тэгшэ эрхын, аюулгүй байдалай гол ёhонуудай үндэhөөр ядерна хёмороо зүришэлдөөе нилээд hулаpуулхын тула үгээ ойлголсохые уряалан, хоёр жэлэй хугасаа соо Женевэдэ боложо байhан хөөрэлдөөнүүд дээрэ бүтэмжэтэй hайн үүсхэлнүүдые удаа дараалан гарган байгаабди. Зүгөөр Женевэдэхи хөөрэлдөөнүүдтэ США-гай юрэ хабаадаhан нэрэ зүүжэ байhаниинь элирэнхэй. Ээрхэг түримхэй hанаашалгануудаа далдалан халхалхын тула Америкын Холбоото Штадууд эб найрамдал тухай хооhон худал үгэнүүдые дэлгэнэ, бүтэмжэтэй hайн хараа шэглэл баримталнагүй гэжэ Советскэ Союзые хардана, гүрдэнэ, элдэб «үүсхэлнүүдые» наахануур гарган хэбэр үзүүлнэ. Энэ хадаа тэдэнэй ябуулгын гол удха болоно бшуу.

Зүгөөр байгша оной августын 27-до болон октябриин 27-до «Правда» газетэдэ үгэhэн нүхэр Ю. В. Андроповой харюунууд дотор найруулагдаhан совет үнэтэ дурадхалнууд хадаа хөөрэлдөөнүүд дээрэ манай хараа бодолнуудай тааруу зохид арга бэдэрдэг байhые, гансашье өөhэдынгөө аша туhые бэшэ, харин нүгөө талын хуулита аша туhануудые хараада абахаар бидэнэй бэлэн байhые эли тодоор харуулжа үгэнэ. Гэбэшье Советскэ Союзай нэгэ талаhаа буу зэбсэгээ хуряаха гэhэн ямаршье зүб hайн бодолгүй, элдэб янза гаргаhан хэбэртэй эрилтэ США үсэд нэтэрүүгээр табидаг байна бшуу.

Империалистнууд, манай оронтой харилсаа хэхэдээ, худал хуурмаг мэхэ гохо нэгэнтэ бэшэ гаргадаг, уласхоорондын аюулгүй байдалай асуудалнуудай талаар залан сэхэ хөөрэлдөөнүүдые политическэ зугаа наадаар болон сэрэгэй баадхалгаар hэлгэхые hэдэдэг байна. Иимэ ябуулга хэзээдэшье үрэ дүнгүүдые үгөөгүй юм. 60-haa үлүү жэлэй саада тээ удхаараа адлирхуушье hаа, ондоохон тодорхой эрхэ байдалда Ленин иигэжэ хэлэhэн юм: «Эб найрамдалтай наадажа болохогүй. Бидэниие хэншье мэхэлжэ шадахагүй». Эдэ үгэнүүд мүнөөдэршье эб найрамдалай хуби заяанда манай үнэн зүрхэнhөө, эгээл ехэ харюусалгатайгаар хандадаг байhые тодорхойлно.

Хэрбээ США-гай Баруун Европодо шэнэ ракетэнүүдые тараан тодхожо эхилээ hаань, Советскэ Союз миин hуужа байхагүй. Харюугай хэмжээнүүд хэрэгтэй, тиимэhээ тэдэ зайлашагүйгөөр бэелүүлэгдэхэ юм. Аха дүү оронуудтай үгээ ойлголсоhоной ёhоор энэ талаар бидэ нэгэ алхам хээд байнабди. ГДР-эй болон ЧССР-эй газар дээрэ оперативно-тактическа хэрэглэлэй ракетэнүүдэй комплекснүүдые тодхохын тула бэлэдхэлэй хүдэлмэри эхилжэ байнхай. Бусадшье иимэ алхамууд хэгдэхэ юм. Өөhэдынгөө аюулгүй байдал, манай союзнигууд болон ханинарай аюулгүйн байдал хангахын тула бидэ иимэ хэмжээнүүдые абана ха юмбибди.

Баруун Европодо американ шэнэ ракетэнүүдэй бии бололго мүнөө Женевэдэ хэгдэжэ байгаа совет-американ хөөрэлдөөнүүдые үргэлжэлүүлхэ аргагүй болгохо гэжэ хүн бүхэндэ эли байха ёhотой. Гэхэтэй хамта, хэрбээ США өөhэдычгөө ракетэнүүдые тараан тодхожо эхилээгүй hаань, эдэ хэлсээнүүд үргэлжэлүүлэгдэжэ болохо байна бшуу.

Европодо тодхогдохо американ шэнэ ракетэнүүд тухай асуудал хадаа шухалашье hаа, мүнөө Сагаан Байшанда засаг баригшадай, тэрэшэлэн бүхы дэлхэйе эзэмдэн зонхилхо дуратайшуулай коммунизмда эсэргүү, демократида эсэргүү стратегиин оройдоол нэгэ шатань болоно гээшэ. Ядерна зэбсэгээр айлгалга, буу зэбсэг үрдилдэн бүтээлгэдэ США-гай гаргашалдаг айхабтар ехэ мүнгэ зөөри, тэдэнээ замбуулинда гаргаха hэдэлгэнүүд, НАТО-гай бүлэглэлэй буу зэбсэг шэнэлхэ болон тэрэнэй нүлөө доро байhан газарнуудые үргэдхэхэ түсэбүүд, ээрхэг түримхэй шэнэ бүлэглэлнүүдые нэгэдүүлхэ hэдэлгэнүүд, элдэб hүйдхэлтэ ябуулганууд болон нюуса нөөсэгүй сэрэгэй добтолгонууд—эдэл мүнөө үедэ Рейганэй захиргаанай политикые илгаруулна ха юм. Энэмнай ээрхэг түримхэй политика, эзэмдэн зонхилолгын, худал хуурмаг ябуулгын болон дайгаар айлгалгын, бэеэ даанхай гүрэнүүдэй хэрэгүүдтэ бүдүүлигээр, hэшхэлгүйгөөр хамаарарсалгын политика болоно.

Дүтын Зүүн зүгтэ Вашингтон гансашье Израилиин бүлимтаран эзэмдэлгын хараа шугамые дэмжэн урмашуулна бэшэ, харин бодото дээрээ араб арадуудта эсэргүү дайнда өөрөө хабаадажа байна ха юм. Иимэрхүү ябадал бидэ Түбэй Америкэдэ харанабди. Тэндэ США Никарагуагай хуулита засагые унагааха, Сальвадорой патриодуудай сүлөөрэлгын тэмсэлые дараха hэдэлгэ гаргахадаа, бүхы дэлхэй дээрэ гүнзэгы буруушаал үүдхэhэн, Гренадада сэрэгэй бүдүүлиг добтолго хэхэдээ эгээл муухай, шуhата дайнай онол аргануудые хэрэглэжэ байна. Америкын империализм «хүнэй эрхэнүүд» тухай гоё hайханаар хүүр зугаа хаа хаанагүй гаргадагшье hаа, өөhэдынгөө оронуудай арадуудта эсэргүү ямаршье гэмтэ ябуулгануудые хэхээр бэлэн байhан эгээл хархис хүсэнүүд болон алууршадта түшэглэдэг гээшэ. Өөhэдынгөө союзнигууд болон үгээ ойлголсогшодой ямаршье hаа «ондоо бодолнуудые» hэнгэргүйгөөр даража, США эдэ гэмтэ ябуулганудтэ үгэ дуугүйгөөр, хараа бодолгүйгөөр тэдэниие хабаадуулга баадхахые хүсэнэ бшуу.

Эб найрамдал, үнэн зүб, эрхэ сүлөө тухай тон ехэ шаг шууяа гаргаха дуратай аад, хэрэг дээрээ дайнай, үндэhэ яhанай илгаа гаргалгын ба дарлалга мүлжэлгын политика ябуулдаг буржуазна правительствануудай худал хуурмаг ябуулгануудые, Совет засагай түрүүшын үдэрнүүдhээ эхилжэ, манай орон эдэбхитэйгээр элишэлэн харуулдаг байгаа. Империалистнуудай үгэнүүд ба хэрэгүүдэй хоорондохи ехэ илгаань мүнөө үедэ илангаяа элеэр харагдана. Рейганэй соносхоhон «хэрээhэтэ добтолго» хадаа гансашье Советскэ Союз болон социализмын бусад оронуудта эсэргүүгээр шэглүүлэнхэй бэшэ юм. Эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай ба дэбжэлтэ хүгжэлтын бүхы хүсэнүүдтэ эсэргүүгээр хуушан дэлхэйн бүхы хүсэнүүдые нэгэн ниитэ нюдарга болгон суглуулха hэдэлгээ Америкын Холбоото Штадууд коммунизмда болон Соведүүдтэ эсэргүү тэмсэлэй тугаар халхалхаяа hанана гээшэ. Урда Корейн самолетые хэрэглэжэ үүдхэhэн муу муухай hүйдхэлтэ ябуулга, тэрээнhээ уламжалан, империалистнуудай гаргаhан хоро шаратай шаг шууяан хадаа түгшүүрилтэ байдал улам hүжэрөөхэ, буу зэбсэг үрдилдэн бүтээлгые үргэдхэхэ гэhэн өөрынгөө балмад хараа шугамые ямаршье газарта али болохо хэрэгсэлнүүдээр дэмжүүлхын тула Америкын ээрхэг түримхэй хүсэнүүд эгээл hүйдхэлтэ муухай, элдэб гэмтэ ябуулга хэхээр бэлэн байна гэжэ үшөө дахин харуулба.

Дэлхэйн оршом соохи үйлэ хэрэгүүдэй хүгжэлтэ хадаа эгээл ехэ hэримжэтэй, бэеэ баринги ба хатуу шанга байха, оронойнгоо бэеэ хамгаалха арга боломжые бэхижүүлгэдэ hулаpшагүй анхарал хандуулха эрилтэ бидэндэ табина гээшэ. Коммунис парти болон Совет гүрэн имагтал иимээр хандадаг байна. Хүсэнүүдэй туршалгануудые хэнэйшье хэхэ аргагүй байхын тула манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүд хэрэгтэй бүхы юумээр гүйсэд хангагдачхай. Бэеэ хамгаалгын талаар аха дүү гүрэнүүдтэй, манай харилсаа холбооной улам хүгжэхын ба гүнзэгырэхын тула бүхы юумэ Советскэ Союз хэдэг байна.- Манай Эхэ орондо, тэрэнэй ханинар болон союзнигуудта добтолхо гэhэн ямаршье hэдэлгэнүүд бидэчиие гэнэнтүүлхэгүй!

Эб найрамдал аршалан хамгаалалга, буу зэбсэг үрдилдэн бүтээлгые болюулга—манай үе сагай шухалын шухала зорилго мүн. Энээниие шиидхэхэнь хүшэр хүндэ, тиигэбэшье шиидхэжэ боломоор. Эб найрамдалай хүсэнүүд мүнөө үедэ айхабтар ехэ. Уласхоорондын байдалые hайжаруулха хүсэл оролдолгоор нэгэдүүлэгдэhэн, элдэб политическэ хараа бодэлтой болон үзэл сурталтай хэдэн миллион хүнүүдэй эдэбхитэй ябуулганудай улам үргэдэлгэ энээниие гэршэлжэ үгэнэ. Европодо ракетэнүүдые тодхохо Американ болон НАТО-гай түсэбүүд хадаа арадуудай дэлисээрээ ба шанга эрилтээрээ үзэгдөөгүй ехэ буруушаалга үүдхэнэ. Олониитын хабаадалгатай эб найрамдалай жагсаалнууд болон маршнууд, hүүлэй hарануудта болоhон митингнүүд болбол дайн сэрэгтэ эсэргүү хүдэлөөн дэлхэйн политикын хүсэ ехэтэ арга нүхэсэл, уласхоорондын гол шухала үндэhэн асуудалнуудые шиидхэлгэдэ үргэн олониитын демократическа аргаар сэхэ хабаадалгын арга боломжо хэзээ хэзээнэйхиhээ ехэ болоо гэжэ харуулна ха юм.

Энэ хүсэн түгэс хүдэлөөнэй гол зорилгонууд социалис гүрэнүүдэй уг зорилгонуудтай таарадаг байна. Тэдэнэй гадаадын залан сэхэ политика хадаа американ империализмын болон тэдэнэй туhамаршадай ээрхэг түримхэй hанаашалгануудта эсэргүүсэхэ хүсэ ехэтэй ябуулга мүн болоно.

Өөрынгөө интернациональна уялгада үнэн сэхэ Советскэ Союз социалис оронуудай нэгэдэл ба бата жагсаал бэхижүүлгэдэ али болохоор туhа хүргэнэ. Тэдэнэй хоорондохи харилсаануудые залан сэхэ, шэнэ гүримэй харилсаануудые бүридүүлгэ ба хүгжөөлгын бэлэн бэшэ хэрэг байhаниинь ойлгосотой. Тиигэбэшье тэрэ бэелүүлэгдэжэ байнхай. Тиихэдэ манай оронуудай арадууд, тэдэнэй Коммунис партинууд суг хамта тэрэнээ үсэд нэтэрүүгээр, удаа дараалан, тэсэмгэйгээр бэелүүлжэ байдаг гээшэ.

Энээнэй гол удхань гэхэдэ, социалис гүрэнүүдэй хоорондохи интернациональна холбоонуудые гүйсэд дүүрэн адли тэгшэ эрхын, бэе бэеэ хүндэлэлгын, нүхэд ёhоор бэе бэедээ туhалалсалгын, бүхы hалбаринуудта аша үрэтэйгөөр хани харилсаа байгуулгын үндэhэн дээрэ нарижуулан hайжаруулга болоноб. Энэмнай тэдэнэй хоорондохи хани барисаа ба бэе бэедээ этигэлгэ бэхижүүлгэдэ, империализмын добтолгонуудта харюу үгэлгэдэ туhа хүргэдэг байха юм. Богонёор хэлэхэдэ, аха дүү оронуудай хоорондохи харилсаанууд хадаа бодото дээрээ гүрэнүүд хоорондын харилсааhай залан сэхэ, шэнэ гүрим болоно ха юм.

Эдэ харилсаанууд оршон байдаг, социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр алба хэдэг юм. Ерээдүйнай эдээнhээ эхитэй!

Социализмын дэлхэй тухай манай ойлгомжые hүүлэй жэлнүүд баяжуулаа. Социалис гүрэнүүдэй гол шухала аша туhануудай тудадаг, тэдэнэй байгууламжын нэгэн ниитэ байбашье, энэ дэлхэймнай нэгэн адли бэшэ, гэжэ тэдэ эли тодоор харуулаа. Тодорхой эрхэ байдалайнь ондо ондоо байлга, тэрээнhээ уламжалан, гол шухала бодото асуудалнуудые шиидхэлгын дүй дүршэлэй болон арга замуудай олон янзын байлга элдэб ондоо hанамжанууд болон сэгнэлтэнүүдые бии болгожо магад шуу. Харин тэдэниие дабалгада түйлагдаха амжалта хадаа социализм болон эб найрамдалай хэрэгэй илан мандалгын аша туhада бэе бэеэ hайнаар ойлгохо гэжэ үнэн зүрхэнhөө оролдолгоhоо шиидхэхы ехээр дулдыдаха байна. Бүхы социалис оронуудтай харилсаагаа хүгжөөлгэдэ совет гүрэнэй хубилашагүй хандалга иимэл байха юм.

Аха дүү гүрэнүүдтэй харилсаа холбоогоо улам гүнзэгырүүлхэ, тэрэниие бүри ашаг үрэ ехэтэй болгохо хэрэг гол шухала зорилгомнай гэжэ манай парти тоолоно. Түбхын түрүүн уласхоорондын эрхэ байдалда бэе бэедээ туhалалсалгын, үгээ ойлголсолгын, эбтэй эетэй политика бэелүүлхэ гээшэ манай оронуудые улам бүхөөр холбон бэхижүүлжэ байhан үндэhэ hуури болоно.

Энэ талаар байгша он баhал ехэ ашаг үрэтэй байгаа. Аха дүү партинуудай болон гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэй хоёр талын, олон талыншье шухала уулзалганууд болоо. Политикын, экономикын болон үзэл сурталай гол шухала асуудалнуудаар hанал бодолоо андалдалгын хөөрэлдөөнүүд үргэнөөр үнгэргэгдэжэ байна. Энэмнай орон бүхэнэй, мүн бүхы социалис хани барисаанай аша туhада харюусана.

Варшавска Договорто хабаададаг гүрэнүүдэй 1983 оной январьда болоhон политическэ зүбшэлэлгын комитедэй Пражска зүблөөн дээрэ гансашье уласхоорондын гол шухала асуудалнуудта тэдэнэй нэгэ хараа бодолтойгоор хандадаг байhаниинь харагдаа бэшэ, мүн дайнай аюултай тэмсэхэ бүтэмжэтэй хараа шугам тодорхойлхо арга зам олгоо. Удаань, хахад жэл үнгэрөөд байхада, Европын долоон социалис гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд Москвада суглархадаа, эб найрамдалые сахин хамгаалха, улам бэхижүүлхын, мүн сэрэгэй стратегическэ талаар тэнсүү байдалые эбдүүлхэгүйн түлөө бүхы хэрэгтэй юумэ хэхээр бэлэн байhанаа үшөө дахин гэршэлэн харуулаа. Социализмын оронуудай бүтэмжэтэй хараа шугам, бусад гүрэнүүдтэй манай бэелүүлдэг hанал бодолоо андалдалга, харилсаа холбоон баhал Мадридтахи уулзалгын яhала ашаг үрэтэйгөөр дүүрэхэ хэрэгтэнь нилээд туhатай байгаа. Карибска далайн, Түбэй Америкын, Азиин болон Номгон далайн районуудта, мүн дайнай аюулай тохёолдожо болохоор дэлхэйн бусад районуудай байдалые гүримшуулан hайжаруулхын түлөө Куба, Монгол, Вьетнам, Лаос болон бусад социалис хани барисаата оронууд ехэ эдэбхи гаргана.

Уласхоорондын мүнөөнэй эрхэ байдалда совет-хитад харилсаае hайжаруулбал, ехэхэн удха шанартай байха hэн. Бидэнэй энээнэй түлөө оролдожо байдагнай мэдээжэ. Гэбэшье тэрэ бусад оронуудта харша байха ёhогүй.

Аха дүү гүрэнүүдэй экономическа хүсэ шадалые бэхижүүлэлгэ хадаа бүхы дэлхэйн социализмын түйлалтануудые хүгжөөхэ, хамгаалха, эб найрамдал болон уласхоорондын аюулгүй байдалые сахиха тэмсэлдэ тэрэнэй нүлөөе улам бата бэхи болгохо найдамтай үндэhэ hуури болоно. Энэ талаар тэдэнэй харилсаа холбооной улам нягта, тэдэнэй арадай ажахын бүри бата бэхи байгаал hаань, тэдэнэр империализмын экономическа харшалта хашалгада булигдахагүй, тэдэнэй урдаhаа ашаг үрэтэйгөөр тулаха аргатай байха бшуу.

Экономикын талаар харилсан ажаллаха тушаа социалис гүрэнүүд олон янзын hайн арга дүршэлтэй болонхой. Манай гүрэнүүдэй үйлэдбэриин болон эрдэм-техникын дэбжэлтын хэдэн дахин үргаад, томо томо зорилгонуудые шиидхэхэ аргатай болоод байhан мүнөө үе сагта энээниие хүсэд дүүрэнээр хэрэглэжэ, урагшаа түргэнөөр дабшаха, хамтынгаа хүсөөр бодомжотой hайн, гүнзэгы үндэhэ баримтатай шиидхэбэринүүдые абаха гээшэ тон шухала. Энэмнай экономическа харилсаа холбоое бүри үндэр шэнэ хэмжээндэ хүргэхэ байна. Социалис хани барисаата гүрэнүүдэй болохоб-бай-

...ЯСАНАБДИ, ...ОРХОНОБДИ»

— Совет Конституциин үдэр болотор таряа хуряалгаяа сум дүүргээбди. Харюусалгатай энэ кампаниин хүдэлмэринүүдые богони болзор соо, гээлтэ хоролтогүйгөөр үнгэргэхэбди гэһэн үгэдөө хүрэжэ шадаабди гээд мэдүүлхэ байнаб. 1700 гаран гектар талмайн орооһото ургамалнуудые гүйсэд хуряагаабди. Тиигэжэ манда даалгагдаһан гектар бүриһөө 18 центнер орооһон абтаба. Бригадын 28 гэшүүн бүхэн оролдосотой һайнаар ажаллаа. Гэбэшье онсо шалгарһан нүхэд бии ааб даа. В. И. Некипелов 6 мянга гаран центнер таряа хадаа. Мүн үнинэй механизатор А. П. Самокрутов, И. Д. Шутилов гэгшэд тус тустаа 5 мянгаад центнер орооһо хуряаһан байна. Бригадаараа нэгэ нарядаар хүдэлхэ гээшэмнай аша үрэтэй хэрэг байна даа. Юуб гэхэдэ, хэниешье муугаар ажалланаш гэжэ хэлэхэ ушар гаранагүй шахуу. Ажалай журам эбдэхэ ябадал нэгэтэшье үзэгдэнэгүй. Эбтэй эетэй хүдэлхэдэ, бүхы юумэн урагшатай, бүтэсэтэй. Энэ миний шанда хүртэһэн ушарнишье бригадын амжалта ха юм.

Эдэ үдэшын үедэ «Буряадай комсомол» гэжэ БАМ-ай барилгашадай отрядай түрүүшүүлэй нэгэн — лауреат М. Кокоринтой уулзахадамнай, коллективэйнгээ ажал хэрэгүүд, суг хүдэлдэг нүхэд тухайгаа һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгэбэ. 1983 он бидэнэрэй ажабайдалда онсо удха шанартай гээд тэмдэглээ. Юуб гэхэдэ, ноябриин тэн багаар БАМ-ай рельснүүд Баунтын район хүрэхэнь...

— Энэ хадаа ажалай ехэ илалта, һайндэр болохо ёһотой. Тиимэһээ манай отрядай гэшүүд бүришье һаа харюусалгатайгаар, оролдосотойгоор хүдэлхэ зэргэтэй болонобди. Республикымнай залуушуулай түрүүшүүлһээ бүридүүлэгдэһэн коллективтэ ажаллагшад декабриин 28 болотор Таксимо хүрэтэр рельснүүдые табиха гэһэн үндэр уялга абаад, хэлэһэн үгэдөө хүрэхын тула тэмсэжэ байнхай. Хүн бүхэмнай оролдоно, габшагайгаар ажаллана, —гээд М. Кокорин баяртайгаар дуулгаба. Шиираг, шамбай, хурса харасатай залуу хүнэй эдэ үгэнүүдтэ этигэмээр, найдамаар байба.

Иимэл түрүү хүбүүд, басагадаймнай эрхим түлөөлэгшэдтэ Буряадаймнай комсомолой шангууд барюулагдаба бшуу. Тиимэһээл лауреадуудые хүндэлэн ёһолһон һайндэрэй үдэшэдэ хабаадалсагшадай миһэрһэн шарай харахадаа, ажалша бэрхэ байһандань омогорхолсоһон байнабди.

Д-Р. ДАМБАЕВ,

СОВЕДҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ

АЖАЛАЙ НӨӨСЭНҮҮДЫЕ АШАГЛАХА

Эхэнэрнүүдэй ажал хүдэлмэри болон ажаһуудалда хабаатай бүхы асуудалнууд арадай депутадуудай Соведүүдэй комиссинуудай, горсоведэй гүйсэдкомой ажалай талаар таһагай сагүргэлжын анхарал доро байдаг юм.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй эхэнэрнүүдэй ажалай ба ажаһуудалай, эхэнүүд ба үхибүүдэй аша туһые хамгаалха талаар сагүргэлжын комисси байгша оной эхэер «Хүсэд бэшэ ажалай үдэртэй эхэнэрнүүдэй, мүн гэртээ ажалладаг эхэнэрнүүдэй хэшээл оролдолгые хэрэглэхэ талаар арадай депутадуудай районно Соведүүдэй гүйсэдкомуудай, городой ажахын организацинуудай ябуулдаг хүдэлмэри тухай» гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэжэ, энэ талаар тодорхой хэмжээнүүдыень абахыень городской Соведэй гүйсэдкомдо дурадхаһан юм.

Республикын Верховно Соведэй сагүргэлжын комиссиин оруулһан дурадхалнуудтай таарaлдуулан, городской Соведэй гүйсэдком зохихо хэмжээ ябуулганuудые баталһан байгаа. Гүйсэдкомой шиидхэбэреэр нютагай, гэр байрын-коммунальна ажахын, хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын министерствын нэгэдэлнүүд, предприятинууд болон организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй зүблөөнүүдые үнгэргэжэ, хүсэд бэшэ ажалай үдэртэй, гэртээ ажал хэлэг эхэнэрнүүдые үйлэдбэридэ хабаадуулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэһэн байна. Тэрэшэлэн Улаан-Үдын районно Соведүүдэй гүйсэдкомуудай заседанинууд дээрэ ажалша коллективүүдэй түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар энэ асуудал зүбшэгдэһэн юм.

Жэшээлхэдэ, Советскэ районно гүйсэдком «Гэртээ ажалладаг эхэнэрнүүдые үйлэдбэриин «Туяана» нэгэдэлэй продукци үйлэдбэрилхэ хэрэгтэ хабаадуулха тухай», «Пенсионернүүд, инвалидууд болон гэрэй ажалтай эхэнэрнүүдэй ажалые үргэлхэхэ тухай» гэһэн асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байна. Хүн зониие хангалгын албанай эмхи зургаануудта ба предприятинуудта эхэнэрнүүдэй, пенсионернүүдэй ба студентнүүдэй ажаллаха арга боломжонууд сохологдоо һэн.

Хүсэд бэшэ ажалай үдэртэй эхэнэрнүүдые, мүн гэртээ ажалладаг эхэнэрнүүдые үйлэдбэридэ олоор хабаадуулха тухай асуудалые Октябрьскэ районно Соведэй гүйсэдком шиидхэжэ байна. Арадай ажахын һалбаринуудта тэдэ эхэнэрнүүдэй ажаллаха арга боломжонууд тухай мэдээнүүд суглуулагдаад, тэдэнэй үндэһэн дээрэ эхэнэрнүүдтэ таарамжатай хүдэлмэри олдожо байнхай.

Улаан-Үдын городской Соведэй гүйсэдкомой заседани дээрэ һаяхана «Ажалай журам һайжаруулха, хүсэд бэшэ ажалай үдэртэй, гэртээ ажалладаг эхэнэрнүүдэй хэшээл оролдолгые гүйсэд һайнаар ашаглаха талаар городой хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын предприятинуудай ябуулдаг хүдэлмэри тухай» асуудал хаража үзөөд, зохихо хэмжээнүүдые хараалба.

Тодорхойлон хэлэбэл, республикын Верховно Соведэй сагүргэлжын комиссиин дурадхалнуудые бэелүүлхэ талаар нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулагдаа.

Байгша оной июниин 1-нэй мэдээгээр гэртээ ажалладаг эхэнэрнүүдэй тоо 1073 болоһон гэхэ гү, али энэнь үнгэрэгшэ жэлэй хахад жэлэйхиһээ 19,2 процентээр дээшэлһэн байна. Городой районно Соведүүдэй согсолһон мэдээнүүдэй ёһоор, үхибүүдээ ясли-саадуудта үгэжэ, гэртээ ажаллаха, аргатай үшөө 1543 эхэнэр бии гэжэ тодорхойлогдоо.

Жэшээлхэдэ, 312 эхэнэр гэртээ ажаллажа, «Туяана» нэгэдэлэй, захилнуудые дүүргэдэг байна. Тэдэнэр 1982 ондо 2618 түхэригэй хубсаһа хунар оёжо үгэһэн юм. Байгша ондо 3470 түхэригэй продукци тэдэнэй хүсөөр үйлэдбэрилэн гаргагдаха байна. Гэртээ ажалладаг эхэнэрнүүдэй 50 хүниинь «Туяана» нэгэдэлэй оёдолой машинаар хангагданхай.

Пенсионернүүд, инвалидууд болон эхэнэрнүүдэй ажалые хэрэглэдэг тусхай нэгэдэлдэ мүнөө 352 хүн ажалладаг юм. Байгша оной дүүрэтэр 450 эхэнэр хүдэлжэ байхаар хараалагдана. Тэдэнэр үнгэрэгшэ жэлдэ 260 мянган түхэригэй продукци үгэхэ аад, 291 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилһэн байна. Предприятинууд болон организацинуудай үйлэдбэри дээрээ гологдожо орхигдоһон зүйлнүүдһээ тус нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэд продукци үйлэдбэрилэн гаргадаг гээд тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Гэхэтэй хамта, тус нэгэдэлдэ оньһон техникэ болон оёдолой юрын машинанууд үсөөнөөр үгтэнэ гэжэ горсоведэй гүйсэдком элирүүлээд, энэ дутагдалыень усадхаха оролдолго гаргана.

Улаан-Үдын гадар трикотажна хубсаһанай фабрика тиимэ эхэнэрнүүдтэ ажаллаха арга нүхэсэл олгохо талаар хэмжээнүүдые абажа байнхай. Мүнөө дээрээ ойролдоо 20 эхэнэр тус фабрикын захилнуудые гэртээ дүүргэнэ. Ерэхэ жэлдэ тэдэнэй тоо 100 болохоор хараалагдана.

Тиихэдэ «Бурятшвейбыт», «Бурятбыттрикотаж» нэгэдэлнүүдтэ, кондитерскэ промышленностьда, столовонуудай нэгэдэхи трестдэ, хоёрдохи пищеторгын эмхинүүдтэ эхэнэрнүүдэй ажал үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Гэбэшье, тэдэ организацинуудай захилнуудые гэртээ дүүргэдэг хүнүүд үшөөшье үсөөн гээд тэмдэглэхэ ёһотойбди.

Гэхэтэй хамта, Улаан-Үдын столовонуудай трест, «Буряттелерадиобыт» «Бурятмебельбыт», «Бурятбытхимчистка», «Бурятфото», нэгэдэлнүүд гэртээ ажал хэхэ аргатай эхэнэрнүүдые продукци үйлэдбэрилэн гаргаха хэрэгтэ хабаадуулнагүй. Энэ асуудал элүүрые хамгаалгын эмхи зургаануудта, худалдаа наймаанай, нийтын эдеэ хоолой предприятинуудта, транспортда болон бусад организацинуудта муугаар шиидхэгдэнэ.

Буряадай АССР-эй Худалдаа наймаанай министерство мүн лэ эхэнэрнүүдэй ажалые хэрэглэхэ тушаа оролдолго гарганагүй.

Гэртээ ажалладаг эхэнэрнүүдэй ажалые үйлэдбэридэ хэрэглэдэг предприятинууд ба организацинуудта олонхи ушарта түүхэй эд болон бусад материалнууд, захилнуудые дүүргэгшэдтээ ошожо байха транспорт дуталдадаг.

Иимэрхүү дутуу дундануудай дайралдадаг байбашье, гэртээ ажалладаг эхэнэрнүүдые продукци үйлэдбэрилхэ хэрэгтэ хабаадуулха гээшэ шухала асуудал болонхой. Тиимэһээ тодорхой хэмжээнүүдые абаха гээшэ партийна, совет, ажахын органуудай хойшолуулашагүй зорилгонуудай нэгэн мүн.

А. МУРАШЕВ,
Улаан-Үдын городской Соведэй гүйсэдкомой ажалай талаар таһагые даагша.

АЖАЛШАДАЙ БЭШЭГҮҮД

ХОДОДОО ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

Алексей Иванович Опрышко Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай түрүүшын үдэрһөө Илалтын үдэр хүрэтэр фронтдо, гал дүлэн соогуур ябаһан намтартай. Тэрэнэй эрэлхэг зоригтойгоор дайлалдажа, баатаршалга гаргаһыень Улаан одоной хоёр орден, дайшалхы хэдэн медальнууд гэршэлнэ.

Гайхамшагта хүндэ дайе даралсажа ерэһэн ротын командир оронойнгоо ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа зорюулаа. Тэрэ габьяань «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор сэгнэгдээ. Алексей Иванович пенсидэ гарабашье, «Энергетик» гэжэ профилакторисанаторидо электрик-сантехникээр хүдэлнэ. Һайхан сэдьхэлтэй, ажабайдалай баян дүй дүршэлтэй ветеран хамта хүдэлдэг нүхэдэйнгөө дунда ехэ хүндэтэй болонхой.

Коммунист А. И. Опрышко олон жэлэй туршада ажалай аюулгүйе сахиха инспектор, залуушуулые һурган хүмүүжүүлэгшэ юм. Һаяхана тэрэ профкомой түрүүлэгшээр һунгагдажа, нүхэдэйнгөө ехэ этигэл найдабарида хүртэбэ.

А. ШУЛУНОВАЙ фототекст.

ТАСС-ай МЭДҮҮЛГЭ

Ливанай национально-патриотическа хүсэнүүдтэ шанга сохилто хэхэ зорилготой ехэ хэмжээнэй сэрэгэй ябуулга бэелүүлхээр США-гай һанаашалжа байһые США-гай тушаалта нюурнуудай, тэрэ тоодо президентын, гүрэнэй секретариин ба оборонын министрэй хэлэһэн үгэнүүд гэршэлнэ. Иимэ ябуулгада бэлэдхэлэй хэгдэжэ байһан тухай баримтанууд элдэб газарһаа абтаһан мэдээнүүдээр батадхагдана.

Ливан арадай дотоодын хэрэгүүдтэ убайгүйгөөр хамааралсахадаа, США-гай правительство Ливанай Республикын бэеэ даанхай байдалые бүдүүлигээр эбдэнэ, уласхоорондын хуулиин бүгэдэндэ мэдэрэгдэһэн гүрим дүримүүдые, ООН-ой устав болон гол ёһонуудые огто хэрэгсээдэггүйгөө харуулна..

Ливанда «эб найрамдал хангаха» зорилго бэелүүлнэбди гэжэ нюур сахингяар баталаад, Израилиин ээрхэг түримхэйшүүлэй Ливанда харша ябуулгануудай эсэстэ, тэндэ американ сэрэгүүдэй оруулагдаһанай һүүлээр хэрэг байдалайнь муудаһан ушарые хэрэглэн, Ливанда, мүн Дүтын Зүүн зүгтэ бүхыдэнь США-гай сэрэгүүдэй байлгые улам үргэдхэхэ, бэхижүүлхэ гэжэ Вашингтон оролдоно.

Арабуудта харша богоолшолхо зорилготой хэлсээ Израильтай баталхыень Ливанай правительствада баадхаад, Израиль ба американ сэрэгүүдэй тус оронии булимтаран эзэмдэлгэдэ эсэргүүсэн тэмсэдэг Ливанай национальна-патриотическа хүсэнүүдые хэһэхэ гэжэ Холбоото Штадууд һанаашална. Ливанцуудай олонхинь, араб оронууд хэлсээе эрид буруушаана.

Вашингтоной «Эб найрамдал хангаха нэрэ зүүһэн үүргэнь» ливан арадта, мүн тэрэшэлэн Ливанай гүрэндэ үнэхөөрөө аюулта байдал ушаруулна. Ливанай гүрэн бодото дээрээ хубаагдаад байна. Энэ бэеэ даанхай араб гүрэнэй саашадаа оршон байлгын тухай асуудал сэхэ табигдана.

Ливанда США-гай үүдхэһэн, түсэблэжэ байһан булимтархы ябуулганууд хадаа Вашингтоной мүнөөнэй засаг захиргаанай ээрхэг түримхэй, дай журөөдэлгын хараа шугамай ойролдоол нэгэ хубинь болоно. Гүрэнүүд хоорондын алалга хюдалгые ба һүйдхэлтэ ябуулгануудые гүрэнэй политикын ёһо заншал болгонхой. Багахан, эб найрамдалда дуратай, бүлэглэлдэ хабаададаггүй Гренадада нюуса далдагүйгөөр добтолон ороходонь, энэ ээрхэг шунахай политикань бүри элеэр харагдаа.

США-гай үүдхэһэн Гренадада харша ээрхэг түримхэй ябуулгые түлөө бүгэдэ нийтын буруушаалга, энээнтэй хамта тэрэнэй гансаардаад байһан ушар Вашингтондо горитой һануулга болохо зэргэтэй гэжэ тобшолмоор.

Нийтынь байгуулалтада дурагүй оронуудтаа американ ёһоной гүримүүдые тогтоохо, гэһэн США-гай оролдолго, өөһэдынгөө аша туһые уласхоорондын эрхэ болон нийтэ хүн түрэлтэнэй аша туһаһаа дээгүүр табиха, хүсэ хэрэглэлгые үнэн зүб байдалай ба хуулиин хэмжүүр болгохо гэһэн эрмэлзэлынь—эдэ бүгэдэ гансашье бусадта бэшэ, мүн Холбоото Штадуудта өөһэдтэнь хүшэр хүндэ хойшолонгуудтай байхань магадгүй.

Энээн тухай, мүн Ливанай хэрэгүүдтэ зэбсэгтэ хамааралгые үргэдхэхэ зорилгоор харата түсэбүүдэй Вашингтондо табигдажа байһан ушарһаа США-гай правительствада томоотойгоор һануулха шухала гэжэ Советскэ Союзай хүтэлбэрилхы бүлэгөөрхид тоолоно.

ТАСС АПН

ХИЛЫН СААНАҺАА

АГУУ ОКТЯБРИИН ОЙН БАЯРЫЕ ҺАЙНДЭРЛЭНЭ

ПРАГА. Агуу октябриин 66 жэлэй ойдо зорюулагдажа, Прагадахи Октябриин революциин талмай дээрэхи В. И. Ленинэй памятнигай дэргэдэ веногууд табигдаба. Городой партийна ба гүрэнэй органуудай, нийтын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд, ажалай болон дайнай ветерануудэнэ баяр ёһололдо хабаадаһан байна. Гитлеровскэ булимтарагшадһаа Прагые сүлөөлһэн совет танкистнуудта бодхоогдоһон хүшөөгэй дэргэдэ энэ үдэр веногуудые табиһан байгаа.

ДЕЛИ. Агуухэ Октябриин социалис революциин 66 жэлэй ойдо зорюулагдаһан энэдхэг-совет хани барисаанай һара Индидэ эхилбэ. Оронoй олон миллион хүн зон олониитын митингнүүдтэ, конференцинүүдтэ, семинарнуудта хабаадана, экономическа ба социальна ажабайдалай элдэб асуудалнуудаар совет арадай туйлалтанууд тухай, эб найрамдалые бэхижүүлхын түлөө СССР-эй залан сэхэ тэмсэл тухай хөөрэһэн выставкэнүүдтэй танилсана. «Социализмын дэлхэй ба Октябриин революци» гэһэн кинофестиваль, «Энэдхэг литературада Октябриин революциин темэ» гэһэн хуралдаан, элдэб фотовыставкэнүүд Индиин нииислэл хотодо үнгэргэгдэхэ байна. Һарын элдэб янзын хэмжээ ябуулганууд оронoй промышленна ба соёлой томо ехэ түбүүдтэ — Бомбейдэ, Калькуттада, Мадраста, мүн Уттар-Прадеш, Бихар, Баруун Бенгали болон бусад штадуудай олон хото городуудта үнгэргэгдэхэ. Эгээл олоной хабаадалгатай нийтын эмхинүүдэй—энэдхэг совет соёлой бүлгэмэй нютагай соведүүд тэдэниие бэлдэлгэдэ, үнгэргэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Мүнөө Рейганэй захиргаанай ээрхэг түримхэй ябуулгын улам үргэдхэгдэжэ байхада, бэеэ дааһан байдалтай бусад гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсажа, зонхилжо байха үедэ олон миллион хүнһөө бүридэдэг энэдхэг арад эб найрамдалай ба хүгжэлтэ дэбжэлтын түшэг тулгуури болохо Советскэ Союзда анхаралаа ехээр хандуулна. Октябриин революциин илаһанай һүүлэхэнээр баталагдан абтаһан эб найрамдал тухай Ленинэй декредээр соносхогдоһон залан сэхэ политикаяа Совет гүрэн мүнөөшье хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлжэ, манай түби дэлхэй дээрэ эб найрамдалай сахин хамгаалагдаха байһанда этигэл найдал һайн һанаатай бүхы хүнүүдтэ олгоно.

КАБУЛ. Агуухэ Октябриин 66 жэлэй ойдо зорюулагдаһан совет киногой долоон хоног Афганистанай нииислэл хотодо эхилбэ. Афганистанай хүн зон хэдэн фильмүүдтэй, тэрэ тоодо «Ленин в октябре», «Ненависть», «Частная жизнь» болон бусад фильмүүдтэй танилсаха байна. «Совет кино уран һайханай талаар гүнзэгы удхатай байһаараа кран дээрэ ажабайдалые үнэн зүбөөр харуулдаг юм»,—гэжэ ДРА-гай радио-дамжуулгын, телевидениин, кинематографиин талаар Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ Х. Масуд үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ. Хоёр оронoй кинематографистнуудай харилсаан амжалтатайгаар хүгжөөгдэжэ байна. «Жаркое лето в Кабуле» гэжэ совет-афган уран һайханай хамтын фильм амжалта туйлаа гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

ГАВАНА. Агуухэ Октябриин социалис революциин 66 жэлэй ойдо зорюулагдаһан Кубын нииислэл хотын олониитын баярай суглаан эндэхи К. Марксын нэрэмжэтэ театр соо болобо. Кубын Компартиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, республикын Гүрэнэй Соведэй ба Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Г. Гарсиа Фриас тэрээн дээрэ үгэ хэлэхэдээ, социалис болон коммунис общественые байгуулгада Ленинэй партяар хүтэлбэрилэгдэһэн совет арад асари ехэ амжалтануудые туйлаа гэжэ тэмдэглэбэ.

Мүнөө үеын уласхоорондын политикын бүхы асуудалнуудаар Кубын ба СССР-эй нийтэ нэгэн һанал бодолтой байһые тэдэнэр тэмдэглэбэ. Хоёр оронoй хоорондохи али алиндань ашатай туһатай харилсаан үрэ түгэсөөр хүгжэжэ байна гэжэ рэ онсолон заагаа. СССР-эй, Кубын, социалис хани нэгэдэлтэ бүхы оронуудай эб найрамдалта гадаадын политическэ хараа шэглэлтэй байһые тэмдэглэхэдээ, мүнөө үедэ дэлхэйн арадуудые ядерна дайнай аюул руу түлхижэ байһан американ захиргаанай ээрхэг түримхэй ябуулгануудые эрид шүүмжэлбэ. Американ империализмын Гренадада добтолһыень, Кубада шэнэ аюул тохёолдуулжа байһыень тэрэ буруушаагаа.

БРАЗЗАВИЛЬ. «Советскэ Союзай ба Конгын Арадай Республикын арадуудай хоорондохи хани барисаан мандаха болтогой!» гэһэн уряа доро Октябриин революциин алдарта ойдо зорюулагдаһан совет соёлой долоон хоног Браззавилиин университедтэ эхилбэ.

Агуухэ Октябрь хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ үе сагые нээһэн байгаа гэжэ университедэй ректор С. Макоссо-Макоссо нийтын баярай суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ. Дэлхэйн пролетариадай вождь В. И. Ленинэй хүтэлбэри доро болоһон түрүүшын социалис революци колониализмын дарлалта мүлжэлгэ доро байһан Азиин, Африкын ба Латиин Америкын арадуудай хуби заяанда түүхэтэ хубилалтануудай эхи табиһан байна. Тэрэ ажалшадай үндэһэн аша туһада харюусаһан шэнэ политическэ байгуулалта түрүүлэн тогтоожо, дэлхэйн дарлагдан мүлжэгдэһэн арадуудай сүлөөрэлгын тэмсэлдэ асари ехэ нүлөө үзүүлһэн байгаа.

САНА. Агуухэ Октябриин социалис революциин 66 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан эндэ болобо. «ИАР-СССР» гэжэ хани барисаанай бүлгэмэй эдэбхитэн тэрэниие эмхидхээ.

ИАР-ай бүгэдэ нийтын арадай конгрессэй сагүргэлжын комиссиин секретариин орлогшо А. Х. Аль-Хадди суглаан дээрэ үгэ хэлэбэ. Тэрэнэй революционно туйлалтануудые бэхижүүлхэдэнь, Советскэ Союз Хойто-Йеменэй арадта ехэ туһаламжа үзүүлдэг юм гэжэ тэрэ хэлээ. Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые эбэй ёһоор гүримшуулан шиидхэхын тула СССР залан сэхэ хараа шэглэл бэелүүлнэ гээд тэрэ мэдүүлнэ.

БУДАПЕШТДЭ ЗҮБЛӨӨН НЭЭГДЭБЭ

БУДАПЕШТ. Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн федерациин ба Уласхоорондын һалбари һалбариин профсоюзай организацинуудай секретариадуудай хамтын зүблөөн Венгриин нииислэл хотодо нээгдээ, ВФП-гэй түрүүлэгшэ, Профсоюзуудай Бүхэвенгриин соведэй генеральна секретарь Шандор Гашпар оролто үгэ хэлэбэ.

ВФП-гэй гэшүүн-профсоюзай организацинуудай үнгэрһэн жэлэй хүдэлмэриин дүнгүүдые зүблөөндэ хабаадагшад зүбшэн хэлсээд, эб найрамдалые бэхижүүлхын, ядерна дайнай аюулые зайсуулан сарахын түлөө тэмсэлэй зорилгонуудые, капиталис оронуудта хүдэлмэригүйдэлгые усадхаха, ажалшадые дарлан мүлжэлгые зайсуулха талаар шэглүүлэгдэһэн хамтын ябуулгануудые хаража үзэхэ байна.

СЭВ: ХАРИЛСАН ...АЛАЛСАЛГА ҮРГЭДЭНЭ

...ЧЕСКА ХҮГЖЭЛТЫЕ АДЛИРХУУ ХЭМЖЭЭНДЭ ХҮРГЭХЭ АСУУДАЛ ЯМАРААР ШИИДХЭГДЭНЭБ?

...нүүд бодхоогдоһон, ехэ ехэ барилганууд хэгдэһэн байна. Үдэр бүриин экономическа харилсалга абаад үзэхэдэ, эдэ оронуудта ехэ хүнгэлэлтэнүүд хэгдэдэг байна. Жэшээнь, экономическа харилсан туһалалсалгын Уласхоорондын банк (тус банкаар СЭВ-эй гэшүүн-оронууд хамтын тоосоо эрхилдэг юм) Монголдо, Кубада урьһаламжа үгэдэг, тиихэдээ тэдэнь жэлэй туршада урьһаламжын 0,5—2 процент түлэжэ гараха юм, харин бусад социалис оронууд абаһан урьһаламжынгаа 3,25—5 процентые жэл соо түлэдэг. Харин США болон бэшэ баруун гүрэнүүдэй мэдэлдэ байдаг Уласхоорондын валютна фонд (МВФ) болон хүгжэлтын талаар Уласхоорондын банк (МБРР) хүгжэжэ байгаа оронуудта урьһаламжа үгэхэдөө, тэрэнэйнь 10—18 процентые жэл соо түлүүлдэг гэжэ жэшээлэе.

СЭВ-эй хэмжээн соо промышленностиин талаар доогуур хүгжэлтэтэй оронуудай хүгжэлтэдэ ажалай уласхоорондын социалис хубаарилга ехэ нүлөөтэй. Энэнь юун бэ гэхэдэ, түрүүшын ээлжээндэ арадай ажахын хамтын түсэбүүдые табилга болоно. Һүүлэй арбаад жэл соо социалис гүрэнүүдэй харилсалгын тон шухала арга нүхэсэл иимэ түсэб болоожо үгэһэн байха. Арадай ажахын хамтын түсэб табилга һая болотор гадаадын худалдаа наймаанда эрхилэгдэдэг байһан һаа, мүнөө үедэ материальна үйлэдбэриие хамтааран хүтэлэлгэдэ нэбтэрүүлэгдэнэ. Нээрээшье, аха дүү социалис олохон оронууд арадай ажахын түсэбүүдтэ СЭВ-эй гэшүүн-оронуудтай экономическа талаар харилсажа туһалалсалгын тусхай бүлэг табидаг болонхой.

Харин экономическа талаараа доогуур хүгжэлтэтэй оронууд олон талаһаа хаража үзэгдэһэн, олоор зүбшэһэн хамтын ажал ябуулгын түсэбүүдые табидаг болонхой. Тус түсэбэй ёһоор, социалис оронууд өөһэдынгөө материальна, финансова, ажалай нөөсэнүүдые нэгэдүүлжэ, томо хэмжээнэй зарим проектнүүдые бэелүүлдэг байха. СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай хамтааран зүбшэжэ абаһан 1981—1985 онуудай хүгжэлтын нэгэ түсэбтэ МНР-эй, Кубын Республикын болон Вьетнамай Социалис Республикын арадай ажахые түргэнөөр, ашагтай һайнаар хүгжөөхэ гэһэн тусхай нэгэ бүлэг оруулагданхай. Энэ түсэбэй ёһоор, СЭВ-тэ ородог хани харилсаата гэшүүн-оронууд Вьетнамда электрын элшэ хүсэнэй, шулуун нүүрһэнэй, нефть болон газай промышленностиин хүгжэлтэдэ туһаламжа хүргэхэ байна. Монголдо хамтын хүсөөр геологоо-бэдэрэлгын хүдэлмэри ябуулагдана, мүн шэнэ газар элдүүрилэгдэнэ. Кубада СЭВ-эй бусад гэшүүн-оронууд никелевэ промышленность хүгжөөлгэдэнь, мүн саахар, цитрусовэ ургамалай үрэ жэмэс үйлэдбэрилгые хүгжөөлгэдэнь ехэ туһаламжа үзүүлнэ.

Уласхоорондын хэмжээндэ үйлэдбэриие тусхай мэргэжэлээр хамтадхаха гээшэ экономическа талаараа һулаар хүгжэнги оронуудта ехэ туһа нэмэри болохо байна. Жэшээнь, Болгари СЭВ-эй гэшүүн болохоһоо урид, анхан империалис оронуудай аграрно-түүхэй эдэй (сырьевой) хабсаргалтань байхадаа, дэлхэйн дэлгүүртэ гансахан овощ, сигарет гаргадаг байһан һаа, харин мүнөө ондоо социалис гүрэнүүдтэ мотоэлектрокарануудые, зарим түхэлэй электро-түхеэрэлгэ эльгээдэг болонхой.

В. ЛИЗУН,
экономикын эрдэмэй кандидат.
(АПН).

БУУ ЗЭБСЭГҮҮДЫЕ ХОРООХО ШУХАЛА

ХЕЛЬСИНКИ. Буу зэбсэгүүдые урдиллэн бүтээлтэ гү, али һандаргахы хүсэтэй түхеэрэлгэнүүдые тараан тодхолго Европо түбидэ аюулгүй байдалые бэхижүүлжэ шадахагүй байна. Имагтал хөөрэлдөөнүүдые хэжэ, бүхы түхэлэй буу зэбсэгүүдые, нэн түрүүн ядерна буу зэбсэгүүдые нилээд хороохо тухай хэлсээнүүдые баталһанай ашаар Европодо аюулгүй байдал хангагдаха аргатай гэжэ Финляндиин гадаадын хэрэгүүдэй министр П. Вяюрюнен ФРГ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министр Г-Д. Геншерэй хани ёһоной албанай хэрэгээр ерэһэнтэйнь дашарамдуулан эмхидхэгдэһэн сайлалга дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ.

Бүхы дэлхэй дээрэ, манай түбидэ эб найрамдал ба аюулгүй байдал бэхижүүлхэ тухай хөөрэлдөөнэй гарахада, финн арад миин байжа шададаггүй юм гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Европо түбидэ ядерна буу зэбсэгүүдые хизаарлаха тухай хөөрэлдөөнүүдэй үрэ дүнгүүд Финляндиин аюулгүй байдалда ехэ нүлөө үзүүлнэ. Тиимэһээ элэ хөөрэлдөөнүүдэй урагшагүйдөөд, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгын дэбэргэгдэжэ байгаа һаань, Европо түбидэхи байдалда аюул тохёолдуулагдаха юм гээд һанаагаа зобожо байһанаа тэрэ мэдүүлбэ.

ООН-ой ГОЛ АНХАРАЛДА

НЬЮ-ИОРК. Американ хархис сэрэгүүдэй Гренадада добтолһон тухай асуудал ООН-ой гол анхаралда байһаар. Байра дээрэнь оршон байдалтай танилсахын тула ООН-ой Генеральна секретариин орлогшо Г. Кордовес америкэн сэрэгшэдээр булимтаран эзэмдэгдэһэн аралда ошохоёо мордобо гэжэ эндэ соносхогдоо.

Гренадада добтолгые пары болюулха, энэ оронһоо гадаадын сэрэгүүдые гаргаха эрилтэ табиһан Генеральна Ассамблейн тогтоолой үндэһөөр тэрэ ошобо.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ hОНИН

«УРЯАЛАЙХИД» УРМАТАЙ

«Уряал» гэжэ нэрлэгдэhэн дуу, хатарай фольклорно ансамблиинхид жэлhээ үлүү сагай турша соо арадай үндэhэн бэлигтэ дуратайшуулые хужарлуулжа байна. Ансамблиин бүридэлдэ хүдэлмэришэд, алба хаагшад, пенсионернүүд— бүхыдөө гуша гаран хүн оролсодог юм.

1982 оной хабар республикымнай хоорой бүлгэмэй дэргэдэ тус ансамбль эмхидхэгдээ hэн. Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ Валентина Цыденовна Дамбуева энэ хэрэгтэ ехэ оролдолго гаргаа юм. Мүнөө тэрэ ансамблиин уран hайханай хүтэлбэрилэгшөөр томилогдонхой. Мүн тиихэдэ РСФСР-эй габьяата артистка Татьяна Ефремовна Гергесова «Уряалай» балетмейстерээр хүдэлнэ.

«Уряалай» гэшүүд тухай онсо хөөрөө дэлгэмээр гэжэ hанагдана. Жэшээлбэл, Дамдин Амагалонович Баторов үндэр наhатай болоhоншье haa (дала наhаяа дабанхай), ансамблиин эгээл эдэбхитэй гэшүүдэй нэгэн юм. Хоморой hайхан хоолойтой дуушан бүри 1940 ондо Москвада үнгэргэгдэhэн Буряадай искусствын түрүүшын декадада хабаадалсаhан намтартай. Тиихэдэ С. Тармаков, В. Доржиева болон ансамблиин бусадшье үндэр наhатан түрэл арадайнгаа үндэhэн соёлые хүгжөөн hалбаруулха талаар мүн лэ бага бэшэ габьяатай байха. Тэрэшэлэн «Уряалай» бүридэлдэ залуушуулай олон байhаниие онсолон тэмдэглэлтэй. Энэ ушар хадаа түрэл арадайнгаа хэр утhаа абажа ябаhан аман зохёолой баялигуудые залуу үетэнэй сэгнэжэ hураhаниие гэршэлнэ ха юм.

Ансамблиин хабаадалгатайгаар үнгэрhэн концертнүүдые эндэ тоолохо болоо haa, республикынгаа 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаhан фольклорно hайндэр болон сурхарбаан дээрэ болоhон ехэ наадануудые заабол нэрлэхээр юм бэзэ. Мүнөө «Уряалай» программада арадай дуунууд, уран үгэ, шог ёгто расскаазууд, эршэтэ hайхан хатар болон ёохор, бүхыдөө хори гаран номер оролсоно. hаяхана ансамблиинхид энэ программаяа Мухар-Шэбэрэй районой Суулгын совхозой ажалшадта харуулаад ерээ.

Агуу Октябриин 66-дахи жэлэй ойн баярые угтуулан, «Уряал» ансамблиинхид hайндэрэй концертнүүдые харуулжа байнхай. Ноябриин 4-нэй үдэшэ тэдэнэр СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай эрдэмтэдые удха түгэлдэр концертээрээ баясуулба.

С. СТЕПАНОВ.

hАЙНДЭРЭЙ БЭЛЭГ

Баргажап тосхондо нүүдэл оньhожоруулагдамал 1011-дэхи колонныш барилгашад 18 квартиратай байрын гэрэй барилгые Агуу Октябриин hайндэрэй үдэрнүүдтэ ашаглалгада тушааха юм. Мүнөө hүүлшын хүдэлмэринүүд дүүргэгдэжэ байна. Коммунист Г. А. Волчановагай хүтэлбэрилдэг штукатурщигуудай бригада эндэ шалгарна.

Г. А. Волчанова хори гаран жэлэй туршада барилга дээрэ хүдэлнэ. Тэрээнтэй сугтаа хүдэлдэг баян дүршэлтэй штукатурщигууд Г. В. Топорникова, З. В. Щавель гэгшэд залуу барилгашадта дүршэл шадабаряа дамжуулан үгэдэг hурган хүмүүжүүлэгшэд юм.

hаяхана үнгэрhэн тус колонныш тоосоото-hунгалтын партийна суглаан дээрэ Г. А. Волчанова нэгэн дуугаар районно партийна конференцидэ делегадаар hунгагдаа.

Р. ГАТИН,
1011-дэхи ПМК-гай мастер.

ГАБШАГАЙШУУЛАЙ СЛЁТ

Коммунис ёhоор ажалдаа хандалгын хүдэлөөнэй 25 жэлэй ойдо зорюулагдаhан коммунис ажалай ударнигуудай XVIII слет Онохойн ой модоной комбинадай соёлой байшанда hаяхана үнгэргэгдэбэ. Хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэhэн мянгаад хүдэлмэришэдые түлөөлhэн 360 габшагайшуул следто хабаадаа.

Комбинадай рабочкомой түрүүлэгшэ П. Ф. Парыгин дэлгэрэнгы элидхэл хэhэн байна. Бригадна гуримые нэбтэрүүлгын дүй дүршэл тухай Буряадай АССР-эй габьяата уралан нарижуулагша Т. И. Кибирева, тиихэдэ «Табан жэлэй түсэбтэ даабариие — дүрбэ хахад жэл соо» гэhэн үүсхэл гаргаhан бригадир С. С. Кубюк зорилгодоо хүрэхын тула ямар хүдэлмэриин хэгдэжэ эхилhэн тухай хөөрэжэ үгөө. Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадаhан түрүүшүүл ажалайнгаа шэнэ туйлалтанууд, эмхидхэлэй хүдэлмэриие улам нарижуулха, дутуу дундануудаа усадхаха тухай hанамжаяа хэлэhэн байна.

Л. ВИЛЬМОВА.

КОМСОМОЛОЙ ВЕТЕРАНУУДТАЙ УУЛЗАЛГА

ВЛКСМ-эй 65 жэлэй ойдо зорюулагдаhан ветеран-комсомолшуудтай уулзалга Кабанск тосхондо болобо. Промышленна предприятиин хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын түрүүшүүл, hургуулиин hурагшад, тиихэдэ Монголой ревсомолой түлөөлэгшэд уулзалгада хабаадалсаа. ВЛКСМ-эй Кабанскын райкомой секретарь Г. Карпов уулзалгые хүтэлбэрилжэ, hонирхолтой хөөрэлдөө үүсхэhэн байна.

Хүндэтэй айлшад: 30-аад онуудта комсомолой Кабанскын райкомой нэгэдэхи секретарь ябаhан Н. Н. Рыбаков, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай үедэ ара тылдэ хүдэлhэн А. Г. Федорова, 1931 ондо пионер болоhон А. П. Федоров, ВЛКСМ-эй XIV съездын хүдэлмэридэ хабаадаhан Л. Ф. Сапунова гэгшэд тэрэ холын үе сагые халуунаар дурсан комсомол залуушуулай шэн зоригто ажал хэрэгүүд тухай хөөрэhэн байна.

Монголой ревсомолой делегациин зүгhөө Шиилэн Арагчаа уулзалгада хабаадагшадые hайндэрөөр амаршалаад, үгэ хэлээ.

Е. ЧАЙКИН.

ШЭНЭ БАЙШАН

Хурамхаан тосхондо нөөсэлэлгын кассын хоёр дабхар байшан гэр ашаглалгада үгтэбэ. Хүдөө барилгашадай бүтээhэн энэ гэрые гүрэнэй комисси «hайн» гэhэн сэгнэлтэтэйгээр тушаан абаба.

hүүлэй жэлнүүдтэ Хурамхаанай районой түб тосхондо болбосон түхэлтэй байрын гэрнүүд олоор баригдажа байнхай. Барилгын генеральна түсэбэй ёhоор, Хурамхаанай түб городой түхэлтэй микрорайон болохо юм. Эндэ захиргаанай байшангууд урган бодонхой. Мүн лэ олон ажалшад, алба хаагшад шэнэ гэрнүүдтэ түбхинэhэн байна.

Ерээдүйдэ эндэ имагтал болбосон түхэлтэй байрын гэрнүүд баригдаха ёhотой. Тиимэhээ hаяын жэлнүүдтэ дулаан агаар, халуун, хүйтэн уhа дамжуулха соргонууд, болон бусад түхеэрэлгэнүүдые табиха хараатайгаар барилгын ехэ хүдэлмэри эхилхэ юм.

Т. СТЕПАНОВ.

КВАРТАЛАЙ ДҮНГҮҮДЭЭР

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэриин ёhоор гүрэнэй страхованиие улам саашадань хүгжөөхэ гэhэн зорилго табигданхай. Съездын энэ шиидхэбэриие бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө республикымнай страхованиин органуудай хүдэлмэрилэгшэд габшагайгаар хүдэлнэ.

Байгша оной III кварталай даабари 102,5 процент дүүргэгдээ гэхэ гү, али жэлэй түсэбтэ даабари 79 процент бэелүүлэгдээ. Гурбадахи кварталай дүнгүүдээр Улаан-Үдэ хотын Октябрьска районой гүрэнэй страхованиин инспекци эрхим дүнгүүдые харуулба.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет ба облсовпроф гүрэнэй страхованиин инспекциин хүдэлмэрилэгшэдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые hаяхана согсолбо. Яруунын районой инспекциин хүдэлмэрилэгшэд нэгэдэхи hуури эзэлбэ. Прибайкалиин ба Баргажанай районууд хоёрдохи, гурбадахи hууринуудта гараа. Социалис мүрысөөндэ шалгарагшадта мүнгэн шангууд барюулагдаа.

Кабанскын, Хориин болон Железнодорожно районуудай гүрэнэй страхованиин инспекцинүүдэй хүдэлмэри hайн гэжэ тэмдэглэгдээ.

А. АНТИПОВ,
Госстрахай управлениин таhагай начальник.

УРАН ГАРТАНАЙ УРМА

Улаан-Үдын уран hайханай зүйлнүүдэй ба гарай бэлэгүүдые бүтээдэг заводой угалза хээнүүдые оёдог цехтэ Людмила Ильинична Анпилоговагай хүтэлбэрилдэг бригада үйлэдбэриин түсэбтэ даабаринуудые hара бүри үлүүлэн дүүргэдэг. Үндэр бүтээсэтэй ажалаараа шалгарhан энэ коллектив заводойнгоо эрхим бригадануудай нэгэн болонхой. Людмила Ильинична мүнөө 1985 оной декабрь hарын тоосоогоор хүдэлжэ байна. Тэрэнэй бригадын гэшүүн Любовь Лободина мүн лэ эрхим ажалаараа социалис мүрысөөндэ шалгарна. Тэрэ хүнгэн промышленностиин Ангарскын техникумдэ заочноор hуража, эрдэм мэдэсээ, дүршэл шадабаряа дээшэлүүлжэ байнхай.

Мүнгэшэ дархан Виктор Цыжибон гарай бэлэгүүдые бүтээдэг цехтэ зургаадахи жэлээ хүдэлжэ байна. Энэ хугасаа соо тэрэ цехэйнгээ баян дүршэлтэй хүдэлмэришэдэй нэгэн, hурган хүмүүжүүлэгшэ болонхой. Мүнөө В. Цыжибоной ажалай календарь дээрэ 1984 он гаранхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Мүнгэшэ дархан В. Цыжибон. 2. Угалза хээнүүдые оёгшод (зүүн гарhаа) Л. И. Анпилогова, Л. Лободина.

В. ПЛУТТЫН фототекст.

МОСКВАДА БАРЛАГДАА

Москва хотодо «Профиздат» хэблэлээр «Ажалда коммунис ёhоор хандалгые хүмүүжүүлгэ» гэhэн согсолбори барлагдан гараба. Энэ ном соо ажалдаа коммунис ёhоор хандахын түлөө хүдэлөөниие улам хүгжөөхэ талаар элдэб предприятинүүдай болон эмхи зургаануудай профсоюзна эмхинүүдэй нөөсэлhэн баян дүй дүршэл харуулагдана.

Энэ ном соо Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадта hурган хүмүүжүүлэгшэдэй хүдэлөөнэй хүгжэлтэ, бүд нэхэгшэдэй үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ талаар абтажа байгаа hайшаалтай хэмжээ ябуулганууд тухай хөөрэhэн материалнууд ехэ hонирхомоор.

С. ТЮЛЮКИН.

ТОГООШОД МУРЫСЭБЭ

«Мэргэжэлээрээ эрхимлэгшэ» гэhэн конкурс үнгэргэлгэ Гусиноозерскын ОРС-до заншанхай юм. Залуу тогоошодой дүршэл, шадабариин ургалгада энэ конкурс горитойхон нүлөө үзүүлдэг гэжэ мэргэжэлтэд зүб тоолодог.

hаяхан үнгэргэгдэhэн ээлжээтэ IV конкурсдо III—V разрядай залуу тогоошод мүрысэбэ. Конкурсын эрилтэ ехэтэй жюрич баталан абаhан дүримэй ёhоор тогоошон бүхэн дүрбэн эдеэ бэлдэхэ байгаа. Жэшээлбэл, гурбадахи разрядай тогоошон Т. Аюшеевагай татаhан билет соо: «Мяханай салат, лапшаатай буряад шүлэ, бууза, яблокаар шарлотка хэхэ» гэhэн даабари үгтэhэн байба. Удаань басагад хартаабха арилгалгаар, хүрпээ сэбэрлэлгээр мүрысэбэ.

Жюрин конкурсын дүнгүүдые согсолходо, 5-дахи столовын V разрядай тогоошон, городой болон республикын мүрысөөнүүдтэ хэды дахин хабаадаhан Е. Бугринская нэгэдэхи hуури эзэлээ гэжэ элирбэ. Табадахи разрядай тогоошод Н. Рыбакова, С. Новак гэгшэд (хоюулаа 17-дохи столовоhоо) хоёрдохи, гурбадахи hууринуудта гараа. Табагуудаа эрхимээр зохёожо, бэлдэhэнэйнь ба конкурсын бүхы даабаринуудые түргэнөөр дүүргэhэнэйнь түлөө «Эгээн залуу эрхим тогоошон» гэhэн шан Е. Захарченкада барюулагдаа. Жюрин кулинарна советэй шиидхэбэреэр Т. Аюшеева, Т. Паутова ба О. Цокуровагай разрядууд нэгэ шатаар дээшэлүүлэгдэhэн байна.

Д. ГАРМАЕВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи, хоёрдохи хуудаhануудта. «Кремльдэ баярай суглаан болобо» — ТАСС-ай мэдээсэл. «Октябриин үзэл суртал ба хэрэгүүдэй агуухэ амидаралта хүсэн» — 1983 оной ноябриин 5-да болоhон баярай суглаан дээрэ Г. В. Романовай хэhэн элидхэл.

Гурбадахи хуудаhанда. Алдар суугай дали доро» — В. Орловой статья. («Правда»).

Дүрбэдэхи хуудаhанда. Нютаг нютагай hонин. ТВ-гэй программа.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Ноябриин 6-hаа 12 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 6

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 10.05 — «Будильник». 10.35— «Советскэ Союзда алба хэнэбі!» 11.35 — «Үглөөнэй почто». — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.05 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 13.05 — «Раннее, раннее утро» — үхибүүдтэ гурбан серитэй уран hайханай фильм (2-дохи сери). 14.15— «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 14.45 — В. И. Ленин. Ажабайдалайнь хуудаhанууд. 1887-1900 онууд. «В свои семнадцать лет» — олон серитэй телефильм (1-дэхи фильм). 15.45 — «Хүгжэмтэ киоск». 16.30 — Днепр дээрэхи байлдаанай 40 жэлэй ойдо. «Освобождение» гэhэн киноэпопейhээ «Прорыв» — уран hайханай фильм. 18.00 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 18.45— Хүгжэмтэ дамжуулга. 20.15— Футболоор СССР-эй чемпионат. «Днепр» — «Спартак». 22.00— «Время». 22.35 — «Театральна уулзалганууд». 00.05 — Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Зарядка-да зогсогты!» 9.15 — «Валерка, Рэмка плюс...» 9.45 — Мультфильм. 9.55 — «Ан амитадай аймагта». 10.55 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 11.25 — «Совет уран зураашадай зурагуудаар композици». 11.35 — Ф. Лист. Хүгжэм. 11.50 — «ПТУ тухай эрхим дамжуулгын бүхэсоюзна конкурс». 12.40 — «Кино харагшадта анхаралда». 13.25— Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 7

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН СОЦИАЛИС РЕВОЛЮЦИИН 66 ЖЭЛЭЙ ОЙ

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время».

Улаан-Үдэ. 9.40 — «Буряадай угалзанууд» — хүгжэмтэ очерк. 10.00 — **Совеэдүүдэй талмай. Агуухэ Октябриин социалис революциин 66 жэлэй ойдо зорюулагдаhан Улаан-Үдэ хотын ажалшадай түлөөлэгшэдэй hайндэрэй жагсаал.** Түгэсхэлдэнь — «Танилсагты: «Сэлэнгэ» гэhэн концертнэ программа.

Москва. 12.15 — «Путешествие по Москве. Два Арбата». — телевизионно баримтата фильм. 12.30—«Агуу Октябрь» — совет поэдүүдэй шүлэгүүд. 13.00 — СССР-эй гүрэнэй арадай хатарай академическэ ансамблиин концерт. 14.30 — 14.45 — Забhарлалга. 14.45— **Москва. Улаан талмай. Агуухэ Октябриин социалис революциин 66 жэлэй ойдо зорюулагдаhан сэрэгэй парад ба ажалшадай жагсаал.** 17.00 — «Раннее-раннее утро» — үхибүүдтэ зорюулагдаhан телевизионно гурбан серитэй уран hайханай фильм (3-дахи сери). 18.10 — «В. И. Ленин. Ажабайдалай хуудаhанууд». «Однажды выбранный путь» — гэhэн телевизионно олон серитэй фильм. «Встреча» — 2-дохи сери. 19.10 — «Песнь о тюльпанах», «Песни огненных лет», «Октябрьский марш» —мультфильмүүд. 19.45 — hайндэрэй «Сэнхир галхан». 22.00— Агуухэ Октябриин социалис революциин 66 жэлэй ойдо зорюулагдаhан сэрэгэй парад ба ажалшадай жагсаал тухай репортаж. 23.15 — Фигуристнууд сезоноо нээбэ. 00.15 — Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — Баатар-хотонууд тухай дуунууд. 10.10— «Капитан», «Где это видано, где это слыхано» — үхибүүдтэ зорюулагдаhан телефильмнүүд. 11.05 — Киноконцерт. 11.55 — «Залуушуулай адресууд». 12.40 — «Экран» гэжэ творческо нэгэдэлэй телевизионно баримтата фильмүүд. 13.15 — «hанана гүш, нүхэр...» 14.15 — Телевизионно баримтата фильмүүдэй программа.

ВТОРНИК, 8

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Шэнэ hонин. 9.20 — «Дэлхэйн арадуудай уран бэлиг». 9.50 — «Каникулы в Простоквашино», «Трям, здравствуйте!»—мультфильмнүүд. 10.20— «Октябриин поэмэ» — хүгжэмтэ-поэтическэ найруулга. 11.00 — «1983 оной СССР-эй Гүрэнэй шангуудай лауреадууд болоhон промышленностиин, хүдөө ажахын ажалшад». 12.00 — «Хүхюун нотохонууд» — эдир дуушадай концерт. 11.00 — «Совет газар дээрэ уулзалганууд». 13.15 — «Приключения Нуки» — үхибүүдтэ зорюулагдаhан фильм. 14.30—14.45— Забhарлалга. 14.45 — «Аяншалагшадай клуб». 15.45 —«Я— сын трудового народа» — В. Катаевай адли нэрэтэй повестёор найруулагдан буулгагдаhан телевизионно уран hайханай фильм (1-дэхи, 2-дохи серинүүд). 18.00 — «В. И. Ленин. Ажабайдалай хуудаhанууд». «Однажды выбранный путь» — телевизионно олон серитэй фильм. «Зрелость»— гурбадахи фильм. 19.00 — Литература, искусство ба архитектурын талаар 1983 оной СССР-эй Гүрэнэй шангуудай лауреадууд. 20.15 — «Вдоль да по речке» мультфильм. 20.30 — «Транссибирский экспресс» — уран hайханай фильм. 22.00— «Время». 22.35 — «Спортын шэдитэн» — уран hайханай гимнастикын ба нэгэ нэгэеэ дуураан тамаралгын шадабаритадай мүрысөөн. 23.05 — «Мой Франц Легар» — телевизионно хүгжэмтэ зүжэг. 23.50 — Футболой шэнжэлэл. 00.20 — Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — «Иду за тобой» — телевизионно баримтата фильм. 9.50 — «Мятежный Орион» — уран hайханай фильм. 11.10 — ССР Союзай ГАБТ-ын духовой оркестрэй концерт. 11.55 — Баримтата экран. 12.55 — «Калевалын орондо» — Карелиин телевидениин программа. 13.55 — Телевизионно баримтата фильмүүдэй программа. 14.15 — Украинын ССР-эй техниче-

СРЕДА, 9

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.35 — Үглөөнэй гимнастика. 9.50 — «Горизонт». 10.50 — «Музыканты одного полка»— уран hайханай фильм. 12.10— А. Хачатурян. «Спартак» гэжэ баледэй хүгжэмhөө хэhэгүүд. 12.30 — Телевизионно баримтата фильмүүд. 13.25 — Шэнэ hонин. 15.15 — Шэнэ hонин. 15.35 — «Неизвестное об известном» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 15.55 — «Драматурги ба театр». Вс. Иванов «Бронепоезд 14—69».

Улаан-Үдэ. 16.45 — «Зүүн Сибирь» киножурнал. 16.55— Монголой артистнуудай концерт.

Москва. 17.45 — «Песни для внучат» — үхибүүдтэ зорюулагдаhан фильм.

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Хододоо hэримжэтэй хёрхо» — совет милициин үдэртэ зорюулагдаhан программа. 20.00 — «Байгал» мэдээсэлэй программа.

Москва. «Эрдэм, техникын талаар 1983 оной СССР-эй Гүрэнэй шангуудай лауреадууд». 21.10 — Гүрэнэй академическэ Хойто зүгэй ород арадай хоорой концерт. 22.00 — «Время». 22.35 — «Совет милициин үдэртэ». «Мэргэжэлээ ололго». Милициин түрүүшүүл болон ветерануудтай залуушуул уулзаха. 00.35 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ.»

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — Телевизионно баримтата фильмүүд. 10.20 — Немец хэлэн. 10.50 — Дж. Вердиин «Макбет» гэжэ операhоо сценэнүүд. «Знание—сила»— телевизионно журнал. 12.00 — «Всадники»— үхибүүдтэ зорюулагдаhан телевизионно уран hайханай фильм (1-дэхи, 2-дохи серинүүд). 14.20 — Мангышлак: намтар үргэлжэлhөөр». 14.35— А. С. Макаренко—багша, уран зохёолшо, эрхэтэн. 15.25 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 16.25 — Шэнэ hонин.

Улаан-Үдэ. 16.30 — Сочосхолнууд.

Москва. 16.45 — «Призвание» — телевизионно очерк. 17.15 — «Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ».

ЧЕТВЕРГ, 10. СОВЕТ МИЛИЦИИН ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.35 — Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.35 —Үглөөнэй гимнастика. 9.50 — Баримтата фильм. 10.20 — «Шадамар гарнууд». 10.50 — «Аяншалагшадай клуб». 11.50 — «Маяковский ба хүгжэм. 12.50 — Шэнэ hонин. 15.15 — Шэнэ hонин. 15.35 — «Табан жэл —хүн бүхэнэй хэрэг». Баримтата фильмүүд. 16.15 — «Шинии Ленинскэ библиотекэ». 16.45— И. Брамс. Оркестртэй хамта фортепьяно дээрэ наадагдаха нэгэдэхи номерой концерт. 17.40 — «Эрдэмтэд — Москва шадарай агропромышленна комплексдо...».

Улаан-Үдэ. 18.10 —Уласхоорондын шэнжэлэл (буряадаар). 18.25 — «Саяан» — хүдөөгэй ажалшад тухай дамжуулга.

Москва. 19.00 — «Олон түмэн ажалшадай Ленинскэ университет». «Ажал, общество, хүн». 19.30 — Ород арадай инструментнүүдэй «Сказ» квартет наадаха. 19.45 —«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ. 20.00 — «Зураг бүхэндэ наран» — 20.15 — «Мүнөөдэр — Совет милициин үдэр». СССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй министр В. В. Федорчук үгэ хэлэхэ.

Улаан-Үдэ. 20.30 — «Байгал»— мэдээсэлэй программа.

Москва. 21.00 — Л. И. Брежневэй «hэргэн хүгжэлтэ» гэhэн номоор баримтата фильм. 22.00 — «Время». 22.35 — СССР-эй Гүрэнэй академическэ симфоническа оркестрэй концерт. 23.30 — «Прогулка по Москве» — баримтата фильм.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 9.35 — Байгаали шэнжэлэлгэ. 4-дэхи класс. 9.55 —Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 10.15 — Дуушад тухай дамжуулга. 11.35 — Физикэ. 9-дэхи класс. 12.05 — «Эжын hургуули». 12.40 — Физикэ. 9-дэхи класс. 13.10 — Байгаали шэнжэлэлгэ. 2-дохи класс. 13.30 — Испан хэлэн. 14.00— «Режиссерой уран бэлиг». 14.45 — «Крушение империи» — уран hайханай фильм.

ПЯТНИЦА, 11

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Советская Россия» газетын полярна экспедицидэ хабаадагшадтай hурагшад уулзаха. 10.55 — «Екатерина Воронина» —уран hайханай фильм. 12.25 — «Березка» хатарна. 15.15 —Шэнэ hонин. 15.35 — Баримтата фильмүүд. 16.10 — Концерт. (Хабаровскhаа дамжуулагдаха). 16.50 — Анголын Национальна hайндэртэ. Киноочерк. 17.15 — «Москва шадарай тосхоной мүнөөдэр ба үглөөдэр». 17.45 — «Ород хэлэн».

Улаан-Үдэ. 18.15 — Шэнэ hонин (буряадаар). 18.25 — «Халаан» — тележурнал (буряадаар).

Москва. 19.00 — «Хүн ба хуули». 19.30 — СССР-эй арадай артист Д. Шафран. (виолончель дээрэ наадаха). 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — И. Штраус. Вальс.

Улаан-Үдэ. 20.20 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.50 — «Испектор Лосев» — уран hайханай фильм. (1-дэхи сери). 22.00— «Время». 22.35 — Кинопанорама. 00.35 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. ЦСКА— «Сибирь». (2-дохи ба 3-дахи шата).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 9.35— «Г-Х. Андерсенай онтохонууд». 4-дэхи класс. 10.05 —13.55 — Англи хэлэн. 10.35 — «Г-Х. Андерсенай онтохонууд». 4-дэхи класс. 11.05— «ПТУ-гай hурагшадта». Юрэнхы биологи. 11.35 —12.40— Хүгжэм. 6-дахи класс. Д. Д. Шостакович. 12.05 — Байгаали шэнжэлэлгэ. Бэшэгүүдтэ харюунууд. 13.10 — Ботаника. 6-дахи класс. Үрэhэ хүрэнгэ ба ургаса. 13.30 — Зоологи. 7-дохи класс. Загаhадай хүгжэлтэ. 14.25 — «Режиссерой уран бэлиг». 15.10 — Молдавиин ССР-эй республиканска клиническэ больница тухай. 15.35 — «Поэзи». М. Исаков-

СУББОТО, 12

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.35 — Үглөөнэй гимнастика. 9.30 — «Буратиногой выставкэ». 10.20 — «Спортлотогой» 46-дахи тираж. 10.30 — «Таанадта, түрэлхид!». Партиин Алтайн крайкомой нэгэдэхи секретарь Н. Ф. Аксенов дамжуулгада хабаадаха. 10.55 —«Шэнэ эд бараан — элбэг ехээр». 11.25 — «Уран зурагай академиин 22 жэл». 12.15 — «Арадай аялга дуунууд». 12.30 — «Поэзи». А. Межиров. 13.30 — Фронтын нүхэдэй уулзалга. Киевэй түлөө байлдаанда хабаадагшадай уулзалга. 15.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 15.30 — «Эрдэм ухаан ба ажабайдал». 16.15 — А. Бородин. Түрэhөөр 150 жэлэйнь ойдо. 17.30 — «Ан амитадай аймагта». 18.30 — Политическэ шэнжэлэгшэ. Ю. А. Летуновой хөөрөөн. 19.00 — Мультфильмнүүд. 19.30— «Инспектор Лосев» — 3 серитэй уран hайханай фильм. (2-дохи сери). 20.40 — Искусствын уран бэлигтэнэй концерт. 22.00 — «Время». 22.35 — Баримтата фильм. 22.45 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Сокол»— «Спартак» (2-дохи ба 3-дахи шата).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Физкультура эрхилэгшэдтэ заабаринууд. 8.30— ПТУ тухай эрхим дамжуулгын бүхэсоюзна конкурс. (Владивостогой студи). 10.30 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 11.00 — Киргизэй телевидениин программа. 12.15 — «Доктор из нашей деревни» —баримтата фильм. 13.05 — «Театральна уулзалганууд». 14.30 — «Дуун-83». 15.05— Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД. ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2.54—54, зам. редактора—2-68-08, зам редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52, секретарнат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05 пропаганды—2-56-23 промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, 2-57-63 информации—2-60-91, переводов—2,54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61 выпускающие—2-35-95, отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография Государ- венного комитета Бурятской АССР по де- лам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленина 35. Н-04679. Заказ № 256. Индекс